

Universitätsbibliothek Wuppertal

Linguarum Vett. Septentrionalium Thesaurus Grammatico-Criticus Et Archæologicus

Hickes, George

Oxoniae, 1705

Caput vigesimum tertium. De poetica Anglo-Saxonum

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1559)

fefforis, qui ipsum (ut verbis * chartæ utar) Romæ cum commendatitiis literis directum ordinatione Nicolai papæ functum recepit. In Saxonis Giso & Gisa & Gise quandoque nominatur. An. Dom. MLXX. Lanfrancum consecravit. An. MLXXV synodo Londinensi interfuit. An. MLXXXVIII obiit. Consecratus autem est episcopus, Anno MLXI. xv die Aprilis, vel XVII Kal. Maii, nempe die paschæ, à Nicolao papa sui nominis secundo; à quo, eodem in die, privilegium impetravit, quod æri incisum hic exhibeo, quum quod non extat in Bullario Romano, tum quod antiquum, pulcherrimum, & nobilissimum scripturæ Italicæ exemplar sit, in quo cernere est literas, quibus in usu apud Anglo-Saxones esse incipientibus, vetus manus Saxonica in manum Gallicanam; ut eam vocat Ingulphus, i. e. in manum Gallo-Italicam conversa est. Literæ eæ sunt. A. a. e. e. f. k. Q. q. r. z. f. idem s vittatum vel capistratum, quod cernitur in libro Wigornensi & aliis. S. t. ff. V. cum abbreviationibus finalibus 9. 4. quæ us, & rum denotant.

CAPUT VIGESIMUM TERTIUM.

De Poetica Anglo-Saxonum.

I. Poetica Anglo-Saxonum consideranda est, vel respectu sermonis, in quo poemata scribuntur; vel respectu metri, cujus tota ratio versatur circa pedes vel quantitatem & mensuram syllabarum, quæ poemata à prosâ scriptis distinguit; vel tertio respectu rythmi, qui consistit in systemate seu collectione pedum, quorum tempora aliquam ad se invicem habent rationem seu aptam proportionem, ex diversorum temporum vel motuum concinna & convenienti mensura compositam; vel denique respectu eorum quæ carminibus accidunt, præsertim vero istorum, quæ poeticè ab Anglo-Saxonibus scripta tam spinosa & intellectu difficilia reddunt.

II. Quoad sermonem autem in quo poemata Anglo-Saxonum, saltem ea quæ extant, scribuntur, vel est purior ille Saxonicus, vel Dano-Saxonica dialectus, de quâ fuse satis egimus supra, in cap. XX, & XXI. Poemata, quæ in Saxonico puriori contextuntur, poemata Saxonica, quæ autem in Dano-Saxonica dialecto panguntur carmina, Dano-Saxonica vocanda censemus.

III. Poemata Saxonica, perinde ac ea, quæ purius in prosa oratione scribuntur, ab exoticis plerumque vocibus immunia sunt, ut & à barbarismis illis, qui in Dano-Saxonis interdum vel syntaxin ipsam depravant vel depravare videntur. Imo non solum ab exoticis plerumque vocibus immunia sunt, sed ab iis vocibus quæ à soluta oratione alienæ sunt, si excipias quæ Dano-Saxonis & Saxonis poetis communes sunt, imo quæ iis cum Francica evangeliorum harmonia metricè scriptâ omnino, & cum Cimbricis etiam poematis magna ex parte communes sunt, quas ergo jure poeticas nuncupandas judicamus. Hujusmodi sunt, quæ sequuntur: metob, podop, folb, mols, hæle, hæleð, gumpinc, fipaf, beabu, þpaze, pund, pundð, meca, beopn, urpjh vel urpich, urrep, heaðo, lixan, bogop, rigo, brego, pepob, vel peopob, egop, hadpe, vel hadpo, rinc, rera, rerphe, reoph, topht, hild, tip, lago, mago, fpea, eapora, lip, lipa, balo, eopþpe, lirt, godpeb, hpura. Quibus addas ex his compositas: ut beabu-rinc, mago-rinc, gum-rinc, &c. & voces certam quandam conditionem, statum vel ordinem hominum propriè significantes, metonymicè translatas ad hominem in genere significandum: ut, eople, beopn, leob, beapn, gefepe, elb, þegn, rcealc; ut in cap. XXI. observatur.

IV. Poematum Anglo-Saxonorum codicem nobis dedit cl. vir juvendis bonis literis natus Christoph. Rawlinson in metrorum Boethianorum versionibus Poeticis è codice Cottoniano descriptis: horum nonnulla pura adeo sunt, ut in iis non invenias vel unum à soluta oratione abhorrens vocabulum; ut in isto, quod sequitur: Versionum Cottonianarum paginâ CLIII.

Ææla on hu gpmmm	Ðif agen leoht.	Ðpa if ðifrum nu.
And hu gprundlearum.	An foplateð.	Qode zelumpen.
Seaðe rpinceð.	And mid uua.	Nat hit mape ne pat.
Ðæt rpeopcebe mob.	Fopgit done.	Fop Gode godes.
Ðonne hit ða rtrongan.	Ecan gefean.	Buton gnornunge.
Stopmar beatað.	Ðring þon ða ðiofpo.	Fremðpe populbe.
Ƴeopuld birgunga.	Ðifre populbe.	Ðum if froppe ðeapf.
Ðonne hit pinnende.	Sopgum gefpenceb.	

* Consulere potest lector apographon illius chartæ in G. Dugdali Monastico Anglicano p. 188.

Sic in longissimo illo carmine, quod incipit in dextra columna, p. 173. multi versus continui occurrunt, in quibus haud invenire est vel unicum verbum solute scribentibus inusitatum: ut;

Spa deþ monner paul.
 Hpeole gelicort.
 Hwæpfeð ymbe hy relfe.
 Ofte rmeagenbe.
 Ymb ðar eopþlican.
 Drihtner gerceafra.
 Dagum 7 nihtum.
 Hwilum hi relfe.
 Secende rmeað.
 Hwilum eft rmeað.

Ymbe ðone ecan Trob.
 Sceppend hipe.
 Scriþenbe fæpð.
 Hpeole gelicort.
 Hwæpfeð ymb hi relfe.
 Donne hio ymb.
 Hipe rcyppend.
 Mid gercead rmeað.
 Hio bið upahæfen.
 Ofep hi relfe.

Ac hio biþ eallunga.
 An hipe relfe.
 Donne hio.
 Ymb hi relfe.
 Secende rmeað.
 Hio biþ rriðe rior.
 Hipe relfe beneoþan.
 Donne hio ðar lænan.
 Luþaþ 7 punþraþ.
 Eopþlicu ðinþ. &c.

Sic in carmine isto satis longo, quod in pag. 191. incipit ab his verbis, hpy ge æpfe rcylen. duæ tantum leguntur profæ orationi extraneæ voces, hrtar & pinca. In illo quod sequitur in sinistra columna, pag. 192. duæ itidem tantum occurrunt, hæleþ & topht. Quod incipit in summa paginæ columna dextra, pag. 194. quatuor poeticas tantum dat, hæleþ, topht, hþuþa, metob. In carmine, homeþur þær eart. pag. 197. nullas nisi solutæ orationis voces & pure Saxonicas invenies, ut & in ultimo carmine, hþæt ðu meahþ ongtan, nullas prorsus præter hþuþa & metob. Hujusmodi est elegans illud carmen in bibl. Cott. Vitellius, D. 20. & monose impressum in Simeonis Dunelmensis historia de Sancto Cutberto. apud hist. Anglican. x scriptores, p. 76. & ibid. ad finem glossarii Somneri correctius, cum ejus versione, de situ Dunelmi & sanctorum reliquiis, quæ ibidem habentur, compositum. Quod cum versione, & notis reverendi viri G. Nicolsoni Archidiaconi Carleolensis, multis nominibus mihi colendi, hic plane quasi pulpamentum appono:

1r ðeor þurh þneome.
 Leond þneoten rice.
 Steopa gertaðolab.
 Stanar ymb utan.
 5 Funtþum gepæxen.
 Feop ymb eopnað.
 Can yðum rþpong.
 Anð ðepinne punað.
 Fyrca feola kinn.
 10 On floba gemong.
 Anð ðepe gepexen.
 Fuba feþteþn mycel.
 Funað in þem picum.
 Fylba ðeop monige.
 15 * In ðeopa ðalum.
 Deopa ungerim.
 Ir im ðepe byri.
 Eac beapnum gecrðeb.
 De apþerta eadig Luðberht.
 20 Anð ðer clæne cýnnger heofub.
 Orualþer Engla leo.
 Anð Aidan byrceop.
 Æðberht. 7 † Æðfrid.
 Æðele gefeþer.
 25 Ir ðepinne mid heom.
 Æðelpoþ byrceop.

Est illa urbs insignis,
 Ultra Britannorum regnum,
 Situ acclivis,
 Rupibus cincta,
 5 Miris abundans.
 Were circumfluit,
 Rivus fluctibus potens.
 Atque huic insunt
 Piscium varia genera
 10 Inter fluctus degentium.
 Ibiq; crescit
 Sylvaram saltus ingens.
 Sinus possident
 Terra quam plurimæ.
 15 In vallibus profundis,
 Damarum turba innumera.
 Est in hac Urbe etiam
 Hominibus bene notus
 Venerabilis S. Cutbertus;
 20 Est & casti regis caput
 Oswaldi, Anglorum leonis;
 Et Aidanus Episcopus;
 Eðberchtus & Eðfridus,
 Nobiles socii.
 25 Est ibidem cum his
 Ethelwold episcopus;

* In deope ðalum. Somnerus una voce deepdale transtulit; quo nomine totam antiquitus regionem quandam Britannicam vocatam notat Camdenus in Dobunis. Horum nomen factum credit à Britannico DUFFEN, quod maxima ex parte loca jacentia & depressa sub collibus infidebant; unde in universos nomen transit; & ab ejusmodi sanè situ Bathieia in Troade, Catabathmos in Africa, Deepdale in Britannia, nomina acceperunt. Quoniam verò saltus de Deep-

dale longius à Dunelmo distet, in partibus scilicet agri Eboracensis occiduis (vulgò Westriding) positus, ego voces deope ðalum appellativè potius legendas puto. † Eðfridus episcopus Lindisfarnensis; Godwino, Egbertus; aliis Egfridus. Huic Beda vitam S. Cutberti inscripsit. Camdenus noster (Reliquiarum paginâ 22) evangelia Saxonica Glossata se vidisse meminit apud R. Bowyer, ab hoc episcopo conscripta, & secundum canonem Eusebianum divisa.

And

And bpeoma bocepa Beba.
 And * Boiſil abbet.
 De clæne Luðberchte.
 30 † On zicheðe leþde lurtum.
 And he hyr lapa pel zenom.
 Capriað æt ðem eadige.
 In anðem mýnſtpe.
 Unapimeba peliqua.
 35 Ðær monige punþrum gepurðað.
 De pþita regeð.
 And ðene drihtney peþdomeþ bibeð.

Et celebris scriptor Beda;
 Boiſilſque abbas,
 Qui caſtum Cuthbertum
 30 Juvenem docuit gratanter;
 Hicque facile fit eruditus.
 Repoſita cum his ſanctis,
 In interiori monaſterio,
 Innumera reliquia;
 35 Quæ plurima edunt miracula,
 Quæ hiſtorici tantisper memorabunt,
 Dum Domini iudicium veridicum expectant.

Sic omnes hymni, qui habentur in ** Capitulo xxv, fol. 41, Codicis ms Wigornienſis, qui extat inter *Codd. Junianos*, bibl. Bodl. pure *Anglo-Saxonici* ſunt, ut paraphraſis hæc rythmica doxologia ad *Triunum* deum conſtitendum recitari ſolitæ, quam ſpeciminis nomine infra exhibeo, vel in poetiſis nondum verſato oſtendit.

GLORIA PATRI.

Sý ðe pulþon 7 lof.
 Fide geopenob.
 Leond calle ðeoba.
 Ðanc 7 pýlla mægen 7 milþre.
 And ealles moder luþu foþ-fæſtþa rib.
 And þineþ ſýlþeþ dom.
 Forulbe gephtegeb.
 Spa ðu pealban miht.
 Eall eorþan mægen 7 uplýfte.
 Fint 7 polcna.
 Fealdefe eall on riht.

PATRI ET FILIO ET SPIRITUI SANCTO.

Du eart fpoþþa fæþer.
 And feoþh hyrþe,
 Liþeþ latteop.
 Leohter pealþenb.
 Afýnþroþ fram fýnnum.
 Spa ðin runu mæpe.
 Ðuph clæne gecýnþ cýning ofeþ ealle.
 Bealþ gebletþob.
 Boca laþeop.
 Heah hiþe fpoþþe 7 halig gaft.

SICUT ERAT IN PRINCIPIO.

Spa þær on fþuman.
 Fþea man-cýnneþ.
 Ealþe populbe þite.
 And fpoþþe clæne 7 cþæftig.
 Du ge-cýbbeþe þ.
 Ða ðu ece god ana gepþohtefte.
 Ðuph halige miht.
 Heoþonaf 7 eorþan.

Eartþeþ 7 uplýfte.
 And ealle ðing ðu fetteþe on folþan.
 Spýþe feala cýnna.
 And to-fýnþroþofte hiþ.
 Siððon on mæneþo.
 Ðu gepþohtefte ece god.
 Calle geþceafþa.
 On rýþ þagum.
 And on ðone feoþoþan ðu geþeþteþe.
 Ða þær gefoþþað ðin fæþene peoþ.
 And ðu runnan bæþ.
 Sýlþe haligodeþe.
 And gemæþþodeþe hine manegum to helþe.
 Ðone heahan bæþ.
 Healþað 7 fþeoþiaþ.
 Calle þa ðe cunnon cþiſtene ðeapaf.
 Haligþe heoþt luþan.
 And þær heþtan gebob.
 On drihtneþ namon.
 Ðe bæþ iþ gepurþob.

ET NUNC ET SEMPER.

And nu 7 fýmble.
 Ðine foþan peoþ.
 And ðin mycele miht.
 Manegum fþýtelað.
 Spa ðine cþæftaf heo.
 Lýðað þide.
 Ofeþ ealle populþ ece ſtanþeþ.
 Godeþ hand geþeop.
 Gþoþeþ ſpa ðu hete.
 Calle þe heþiaþ.
 Halige dþeamaf.
 Clænþe ſteþne 7 cþiſtene bec.
 Eall miðþan eapþ.
 And þe men cþeþað.
 On þþunde heþ.

* *Boiſilus*. Non fuit is abbas ſed præpoſitus (*Sax.* pþaþaf 7 peogolþeapþ) monaſterii de *Mailros*. Videliſ vitæ *S. Cuthberti* à Ven. *Bedæ* ſcriptæ caput 6, & 8. Et ejuſdem hiſt. eccl. lib. iv, cap. 27. Fuit etiam & *S. Cuthbertus* ipſe præpoſitus ejuſdem eccl. to pþaþofþe geþeþ, *Homil. ms.* in natale *S. Cuthb.* in bibl. *Bodl. Boiſilum* autem abbatem poſt *Ea-*

tam, Cuthbertum ibidem *Boiſili* (in eodem præſulatu) ſucceſſorem ſtatuit Auctoꝝ *Tractatus Rites &c. of Durham*, pag. 106. *Corpus & Veſtimenta S. Boiſili. Sim. Dunelm.* in continuat. hiſt. col. 68. obiit, A. D. 664. *Fl. Wigorn.* † On zicheðe. Rectiùs forte *Cl. Somnerus*, on *geogþe, in juventute*. ** Inſcribitur hoc cap. de officiis diurnalium nocturnalium oparum.

Gode lof and ðanc.
And ðin azen dom.

ET IN SECU LA SECULORUM.

And on populo apopulo punaþ.
And rixað cyning innan pulþe.
And hiſ ða gecopenan.
Deah ðpýnnerre haliger garter.
Flitige englaſ.

And pulþop-gýfe.
Soðe ribbe.
Sapla ðanzung.
Model milþe.
Dæp iſ reo mæſte luþu.
Halig domar heofonar ſynþon.
Duph ðine ecan æghwær fulle.
Spa ſynþon ðine mihta oþer midþan gearþ.
Sputele 7 gerýne þ þu hy rýlf pophteft.

Nihil in his *Dano-Saxonica* barbariei, nihil labefactaræ ſyntaxeos, nihil abhorrentium vocum à communi uſu ſolute ſcribentium, præter unam bpeome i bpeoma in priore, & folban in poſteriore exemplo. Cætera uero in utroque tam eſt carmen familiare quam proſa oratio, & æque facile intellectu. Seculi duodecimi manus uidetur, in qua ſcriptum ſeu potius deſcriptum eſt de ſitu *Dunelmi* carmen ab aliquo ſuperioris antiquitatis exemplari.

V. Haftenus de poematis *Saxonica*, à quibus quantum differant *Dano-Saxonica*, quæ boreales poetæ contexuerunt, oſtendi ſupra in capite XXI, atque ampliùs etiam obiter oſtenditur, in iis quæ infra de hac re tradituri ſumus. uerum quamuis magnum eſt inter ea diſcrimen quoad *Sermonem*, in *metro* tamen ambo plane conueniunt, ut ex uerſibus utriuſque ſermonis infra diuiſim & ſeparatim poſitis, prout in exemplaribus interpunctiõne diſtinguuntur, lectori, quamuis in poeticis *Anglo-Saxonum* hoſpiti, facile conſtabit. Percipiet enim in exemplis, quæ infra damus, carmina *Anglo-Saxonum*, quum *Saxonica*, tum *Dano-Saxonica* conſiſtere ex uerſibus, ſeu potius uerſiculis trium, quatuor, quinque, ſex, ſeptem, octo, & quandoque nouem ſyllabarum, & qui excedunt, ordine ſane non certo, ſed concinne ualde & rythmice coniuñctis. maxime autem in iis cernuntur uerſiculi tetraſyllabi & pentafyllabi, quibus pauciorum, pluriumue ſyllabarum uerſus, ad placitum, ut mihi uidetur, & abſque regula, interſperguntur. Imo in nonnullis carminibus & carminum locis, præſertim aſyndetis, ubi incalcens poeta præcipitare uidetur orationem, multi tetraſyllabi, & pentafyllabi continuò leguntur, hic illic raro interpoſitis plurium ſyllabarum uerſibus: ut moris plerunque eſt apud metrorum *Boethianorum* tranſlatorum in uerſionibus *Cottonianis*, & non raro apud *Cædmonem*, p. 72. Quemadmodum iſta oſtendunt, quæ diſiunctim hic infra ponuntur, more *Pindaricorum*, quibus haud uſque adeo abſimilia ſunt:

Folc pær aþæþeþ.
Flob egra becpom.
Gartar geompe.
Georþon beaðe hpeop.
Væron beoph hliðu.
Blode beþtemeþ.
Holm healþne rpar.
Hpeam pær on yþum.
Væter pærna ful.
Væl-miſt artah.
Væron Eþýpte.
Eft oncyþde.
Flugon rophtigenþe.
Fær ongeton.

Volbon heþe bleaðe.
Hamar ſinþan.
Gýlp pærþ gnonþna.
Him ongen genap.
Atol yða geþealc.
Ne ðær æniþ becpom.
Hepger to hame.
Ac behunþan beleac.
Výþþ mid pæge.

Sic in Pagina 73.

Eþýptum pærþ.
Dær bæþ peopceþ.

Deop lean gerþeob.
Fop ðam ðær heþger.
Ham eft ne com.
Caller unþunþer.
Æniþ to laþe.
Dætte mið heoþo.
Secgan moþte.
Bobigean æfter þunþum.
Bealo ſpella mæþt.
Dopþ pærþa hþýne.
Hæleða cpenum.
Ac ða mægen hpeatar.
Meþe beþþ geþpealh.
Spel boban.

Sic quoque in fragmento hiftoriae *Judith*. p. 24.

Da pærþ ſnelþa pepob.
Snude geþeapepob.
Lenþa to campe.
Stoþon cyne noþe.
Secgar and gerþar.
Bæron þuþar.
Fopon to geþeohþe.
Fopþ on gerþhte.
Hæleþ undeþ helmum.
Oþ ðæþe haligan býþiþ.
On þæt bæþþeþ rýlf býneþan
reþþar.
Hlud þluin mon.
Dær ſe hlanca geþeah.
Vulþ in palþe.
And ſe panna hþeþn.

Væl giþþe þugel.
Veþtan beþen.
Dæt him ða ðeob guman.
Dohton tilian.
Fýlle on þægum.
Ac him þleah on laþt.
Eapn æter geopn.
Uþiþ þeþeþa.
Salopiþ paþa.
Sang hilde leþþ.
Hýþneþ neþþa.
Stoþon heaðo þincar.
Beopnar to beaðoþe.
Bopþum beþeahþe.
Hþealþum lindum.
Da ðe hþile æþ.

Elþeobriþna eþþit þoleþon hæþenþa hoþþ.
Him þ heapþe pærþþ.
Æt þam æþc þlegan.
Eallum þopþgolden.
Aþþiþium.
Sýþþan Eþþear.
Undeþ þuþþanum.
Geþan hæþþon.
To þam þýþþiþcum.
Hie ða þþomlice.
Leton þopþþleozan.
Flana þcyþar.
Hilde næþþan.
Oþ hoþn boþan.

VI. Dif.

VI. Porro versus sex syllabarum frequentiores occurrunt, quam trissyllabi. Heptasyllabi etiam & ogdosyllabi crebriores leguntur quam enneasyllabi, qui quidem rariores sunt. At qui enneasyllabos superant, rarissime omnium occurrunt in *Anglo-Saxonum* poematis, & forsitan mendose scribuntur sine punctis metricis, quibus in plures versus distinguendi sunt, ut longus iste supra positus, eiðeodizna eþit þolebon hæþenna horp.

VII. Difficile etiam est scire ex quot syllabis versus aliquando constat ob diversas causas: primo, quod nescimus syllabarum quantitatem, ac proinde ignoramus quo in loco duæ breves longæ locum suppleant: secundo, quod nescimus quarundam sive bivocalium, sive diphthongorum potestatem, ut ea, eo, io, in his & huiusmodi vocibus, ræap, heofod, rpeopb, hleop, ðeop, bþeome, hio, rþop: tertio, quod non constat quomodo voces in e foemino vel obscuro terminatæ pronuntiandæ sunt in carmine: ut bþohte, pophte, fæge. quæ metricè forsitan nunc ut monosyllaba, nunc ut dissyllaba edenda sunt. ex quibus incertum est. e. g. an versus hleopmago þeop, *Cædm.* p. xxxvi, l. 8, tetrasyllabus, vel hexasyllabus habendus sit: an, rþeop ræþa ræla, p. xxxv, l. 14. pentasyllabus sit vel hexasyllabus: an, hexafod-rþima p. xix, tetrasyllabus vel pentasyllabus sit; denique an, rþunu mid rþeopþer ecge, inter ogdosyllabos vel heptasyllabos numerandus sit. Sic ambigitur, rþertmar bþohte, p. xxxv, l. 15, trissyllabus an tetrasyllabus sit; & an, rþeape ðune, p. lxi, l. 11, pro tetrasyllabo vel dissyllabo, quod vix credo, habendus est.

VIII. Denique nullæ in hisce carminibus, et si lyricorum plane speciem præ se ferant, quas ego invenire potui, strophæ, antistrophæ vel epodi sunt, ex certo versuum numero constantes: verum si quæ sint, labor certe plus quam herculeus erit in continuæ scripturæ codicibus eas invenire.

Ut autem carmina, quæ majores nostri, tam *Saxonice* quam *Dano-Saxonice* condidit, in metro convenient, & quam veræ sint observationes, quas in regulis dedimus, & daturi sumus, magis elucescat, uberioribus exemplis confirmanda omnia censemus. Carmina ideo & *Saxonica* & *Dano-Saxonica* adjungam, inter quæ magnum primo intuitu discrimen deprehendatur.

Æthelstanus victor. Cap. in *Chronico Saxonico Gibsoni.* * Anno Domini dcccc. xxx. viii.

Deþ Æþelstan cýning.
Eopla drihten.
Beopna beah-gýfa.
And his bþoðop eac Eadmund æþeling.
Ealdop langne týp.
Gerlohgon æt recce.
Speopda ecgum.
Ymbe bþunan-buph.
Bopþ-peal cluþan.
Heopan heaðolinde.
Hamopa laþan.
Aþapan Eadþeapþer.
Spa him geæðele þær.
Fþom cneo-mægum.
Ðæt he æt campe oft riþlahþa gehþæne.
Land ¹ ealgebod.
Hopþ 7 hamar ² hettend cpungun.
Sceotta leoba.
And rþip-flotan.
Fæger þeollan.
Feld þýneþe ³ recgar hþate.
Sýððan runne up on mopgen tid.
Mæpe tuncgol.
Glab ofþer gþundar.
Gober conþel beopht eceþ Dþýhtner.
Oðð rþio æþele gerceapþ.

Sahto rþetle.
Ðær læg recg mænig.
Grapum ageted.
⁴ Guma nonþþerna ofþer rþýlb rþoten.
Spilce rþittirþ eac.
Fepig ⁵ riþer rþæþ.
Fert reaxe rþoþþ.
⁶ Onþlongne bæþ.
Eopod cyrtum on laþt legþun.
Laðum ðeodum.
Heopan heþe-þlýman.
Hindan þeaple mecum 7 mýlen rþeapþan.
Mýpce ne þýrþonþ.
Heopþer honþ þlegan.
Hæle þa nanum þapa þe mid Anlaþe.
Ofþer ⁸ æpa geþlonþ.
On liber þorme.
Land gerohþun.
Fæge to gefeohte.
Fife legun on ðam camp-rþebe.
Lýningar geonge.
Speopþum aþþeþebe.
Speolce reopene eac eoplar Anlaþer.
Unþim heþiger.
Flotan and rþeotta.
Ðær geflemed þeapþ nonþðmanna ⁹ bþegu.

* In cod. *Cott.* & in *Matth. Westmonast.* Anno 937. *Hybernensium* multarumque insularum rex *Anlaffus* paganus, à *Scotorum* rege *Constantino* invitatus, ostium *Humbri* fluminis cum valida classe ingreditur. cui rex *Anglorum* *Æthelstanus* & frater ejus *Eadmundus* cum exercitu occurrentes, in loco, qui *Brunenburgh* nuncupatur, à diei principio usque in vesperam, proelio protracto, v regulos & vii duces ex adversariis peremerunt, tantumque sanguinem ibidem fude-

runt, quantum in nullo *Angliæ* proelio fufum eatenus audierunt. Reges vero *Anlaffus* & *Constantinus* ad naves fugere compellentes, cum glorioso triumpho ad propria remearunt. ¹ In cod. *Cott.* gealgebod. ² Cod. *Cott.* heted. ³ Cod. *Cott.* recga rþate. ⁴ Cod. *Cott.* guman nonþþerne. ⁵ Cod. *Cott.* riþer rþæþ. ⁶ Cod. *Cott.* 7 langne. ⁷ Cod. *Cott.* mýcel rþeapþum. ⁸ Cod. *Cott.* eap geþlanþ. ⁹ In Codice autem *Cottoniano* legitur bþego.

Nýðe gebæðeb to libes rterne litle pepede
 1 Lpeab cneapon flot cýning.
 Ut gepat on fealene flob.
 Feoph genepede.
 Spilce þær eac se fproba mid fleame com.
 On hir cýððe norð Constantinuf.
 2 þær hylbe 3 ring.
 Hpeinan ne ðorſte.
 4 Mæcan gemanan.
 He þær hir mæga rceapb.
 Fneonba gefýlled on folcſtebe.
 Berlagen æt recce.
 And hir runu for-let on pæl-ſtole.
 Fundum forgnunden.
 5 Geonge æt guðe.
 Gylpan ne ðorſte.
 Beorn blanden-ſeax.
 6 Bilge flehter eald in piðba.
 Ne Anlaf ðy ma.
 Mid heopa 7 hepe-laſum.
 8 Hlehan ne ðorſtan.
 Dæt hie beadu peopca betepan purdon
 on camp-ſtebe cumbelgehnader.
 Lamittinge.
 Lumena gemoter.
 Væpen gepnuxler.
 Dær ðe hie on pæl-ſelba.
 9 Við Eadpeapber.
 Aſonan plezoban.
 Geptā him þa norþ men 9 nægled cneappū.
 Dneopuz 10 dapa ða laf.
 On dinner mepe.
 Oſer 11 deop pæter.

12 Dixelin recan.
 13 And heopa land æpircmobe.
 Spilce ða gebroðer.
 14 Bezen æt ramne.
 Lýning and æþeling.
 Lýððe rohton.
 Feſt-Seaxna land.
 15 Viger 51 hneamie.
 Lætan him behýndan.
 16 Hnæfn Bpýttian ſalu pipaban.
 And ðone rreartan hpefn.
 Hýned nebban.
 And ðane harean padan eapn.
 Æftan hrit æſer bpučan.
 Græbigne guð-haroc.
 And þ grægebeon purf on pæalbe.
 Ne peapð pæl mare.
 On ðir eizlande.
 Æſer gýta.
 Folcer gefýlled.
 Beſonan ðurum.
 Speopber eczum.
 Dær ðe ur recgað bec.
 Calbe uðpitan.
 Siððan earſtan hiber Engle and Seaxe.
 Up becomon.
 17 Oſer bþymum bhab.
 Bpýtene rohton.
 Vlance pizmiðar.
 Fealler oſer-comon.
 Eoplar ahpate.
 Eapb begeatan:

Philosophia Cantans, in Metrorum Boethianorum Verſionibus Cottonianis. p. 156.

Da ſe piðom eft.
 Forþ hopb onleac.
 Sang roð cpibay and ður ſelſa cpæð.
 Donne pio runne.
 Speotolort ſcineð.
 Habpoſt of heſone.
 Hnæþe bioð aðirpob.
 Calle oſin eopðan.
 Oðne rteoppan.
 For ðam hiona.
 Biphu ne bið.
 Auht to gerettane.
 Við ðæpe runnan leoht.
 Donne ſmolte blæpð.
 Suðan and peſtan.
 Vind undep polcnum.
 Donne peaxeð hpaðe.

Felber bloſtman fægen dæt hi moton.
 Ac ſe rreapca rtopm.
 Donne he rtronz cymð.
 Norþan and earſtan.
 He zenimeð hpaðe.
 Dær poſan plite.
 And eac ða puman fæ.
 Norðerne ýrt.
 Nebe gebæðeb.
 Dæt hio rtranze.
 Geonb rþýned.
 On rtaðu beateþ.
 Cala þ on eopðan.
 Auht færtliceþ.
 Feopcer on populbe.
 Ne punað æſpe:

Deus tentans fidem Abrahami. paraphr. Geneſeos, p. 61.

Gept þu oſertlice.
 Abrahā ſepan.
 Laſtar lecgan.
 And ðe læde mid.

Din agen beapn.
 Du ſcealt Iſaac me.
 Onſecgan runu ðinne.
 Sylf to tibrpe.

Siððan ðu geſtizerſt.
 Steape bunc.
 Hpincz þær hean lander.
 De ic þe heonon zetæce.

1 Cod. Cott. cneap cneap on flob feoph ge-
 nepede ſpilce þær. 2 Cod. Cott. hal. 3 Rinc.
 4 Mæcga. 5 Cod. Cott. geongne. 6 Cod. Cott.
 bill gerlihter eald inpuða. 7 Hepe leaſum.
 8 Hlybban. 9 Cod. Cott. nægled on gapum.

10 Cod. Cott. dapeða. 11 Cod. Cott. deopne.
 12 Dyliz. 13 Eſt ýpa. 14 Beze ætrunne.
 15 Hpeimige. 16 Hpa bþýttunga ſalopiz pa-
 dan ðone. 17 Oſer bþade bþumu. Has & hu-
 juſmodi lectiones alias exhibet codex Cottonianus.

Up ðinum agnum fotum.
 Ðær þu scealt.
 Ad gegæppan.
 Bæl-fyr beapne ðinum.
 And blotan fylf.
 Sunu mid fpeopber ecge.
 And þonne fpeaptan lige.
 Leofes lic forþæpnan.
 And me lac bebeodan.
 Ne forþæt he þý riþe.
 Ac yona ongan.
 Fýran to fope.
 Ðim pær fpea engla.
 Forþ on þýrne.
 And hýr pabent leof.
 Ða ye eadga.
 Abrahám yne.
 Niht-ferre of gear.
 Nalles neþgenber.
 Hæfe pið hogode.
 Ac hine ye halga per.
 Gýrþe gþægan fpeopbe.
 Lýððe þ him.
 Gartá pearþer egeþa.
 On þpeortum punode.
 Ongan þa hý eþolar bætan.
 Gamol ferþþ golber þnytta.
 Heht hine geonge tpegen.
 Men mid riþian.
 Mæz pær hý agen þþubba.
 And he feopþa fylf.
 Ða he fur gepat.
 From hý agenum hoþe.
 Iaac læban.
 Beapn un-peaxen.
 Spa him bebead metob.
 eþfte þa riþe.
 And onette.
 Forþ folb pege.
 Spa him fpea tæhte.
 Fezar ofer þeþten.
 Of þ pulþor-topht.
 Dæzer þþubban.
 Up ofer deop pæþer.
 Onþ apæmbe.

Ða ye eadga per.
 Geþeah hlifigan.
 hea dune.
 Spa him fæzbe æp.
 Spezler alþon.
 Ða Abrahám fþpæc.
 To hý ombihtum.
 Rincar mine.
 Reþtath incit heþ.
 On ðýrrum picum.
 Fít eþt cumað.
 Ðiððan piþ æþenbe.
 Unceþ tpeza.
 Gart cýninge.
 Aziken habbat.
 Geþat him þa ye æþeling.
 And hý agen funu.
 To þær gemeapner.
 De him metob tæhte.
 Faban ofer pealþar.
 Fuba bæþ funu.
 Fæþer fýr and fpeopþ.
 De ðær fþicgean ongan.
 Feþ pintpum geong.
 Forþum Abrahám.
 Fít heþ fýr and fpeopþ.
 Fpea min habbað.
 Hþær iþ þ tiber.
 Ðæt ðu toþht goþe.
 To ðam þnyne-gielbe.
 Þringan þenceþt.
 Abrahám maðelobe.
 Hæþbe on an gehogob.
 Ðæt he gebæþe.
 Spa hine drihten het.
 Him þ foð cýning.
 Sylfa finbeð.
 Moncinner pearþ.
 Spa him gemet þinceð.
 Geþtah ða rið hýþig.
 Steape dune.
 Up mid hý eafonan.
 Spa him ye eca bebead.
 Ða he on hþoþe-geþob.
 Hean lanþer.

On þære þe him fe fþpanza to.
 Feþfæþ metob.
 Forþum tæhte.
 Ongan ða ad hlaban.
 Aled peccan.
 And geþeteþobe.
 Fet and honba.
 Beapne funum.
 And ða on bæl ahof.
 Iaac geongne.
 And ða æþne geþnap.
 Speopþ be gehiltum.
 Fob hý funu eþellan.
 Folmum funum.
 Fýne fencan.
 Mæzer þpeone.
 Ða metober ðegn.
 Uþan Engla fun.
 Abrahám hlube.
 Steþne cýzþe.
 He ftille gebað.
 Aþer fþpæce.
 And ðam engle oncþað.
 Him ða ofþtum to.
 Uþan of þodeþum.
 Fulþor gart goþer.
 Forþum mæþe.
 Abrahám leoþa.
 Ne fleah ðin agen beapn.
 Ac ðu eþicne abþeþþ.
 Lniht of áþe.
 Eafonan ðinne.
 Him án pulþer goþ.
 Mago Eþþea.
 Ðu meþum fcealt.
 Ðuph hæþ halgan hanþ.
 Heofon cýningeþ.
 Soþum fþgon-leaþum.
 Selþa onþon.
 Gin feþtum gþum.
 De pile garta pearþ.
 Lýrrum gilþan.
 Ðæt ðe pær leoþna hý.
 Sibb and hýlþo.
 Donne ðin fylþer beapn.

Boethius mutata fortunam plorans. Metr. Boeth. Vers. Cott. p. 152.

Hþæt ic lioða þela.
 Lurtlice geo.
 Sanc on fælum.
 Nu fceal fþofþgenbe.
 Fope geþægeb.
 Fþeccea giomop.
 Singan fapcþþar.
 Me ðioþ ficeþung.
 Hþaþ agæled.
 Ðær geocra þ ic.
 Ða geþ ne mæz.
 Geþegean fpa fæzþe.
 Deah ic þela gþo ða.
 Sette foþ eþþa.

Donne ic on fælum pær.
 Ofþ ic nu miþcýþþe.
 Luðe fþpæce.
 And ðeah uncþþe.
 Aþ hþilum fonþ me.
 Ðær populþ fælþa.
 Feþ hþær blindne.
 On ðýr ðimme hol.
 Dýrþne foþlæþþon.
 And me ða beþýþton.
 Ræþer þ fþoþþe.
 For heoþa untþeopum.
 De ic him æþþe beþþe.

Trupian fceolþe.
 Hi me toþenþon.
 Heoþa bacu biþeþe.
 And heoþa bliþþe fþom.
 Forþþam polþe ge.
 Feopulþ fþnyþ mine.
 Secþan oðþe fþngan.
 Ðæt ic geþællic mon.
 Fæþe on peopulþe.
 Ne fþnt ða poþþ foþ.
 Nu ða geþælþe.
 Ne magon fþmle.
 Geþunþgan.

NERO, *sive* *Fortuna pessimos ad imperium provehit.* *Met.* *Boeth.* p. 159.

Dpæt pe ealle piron.
 Dpelce æpferde.
 Geneah ze feop.
 Nepon pophhte.
 Rompana cýning.
 Ða hý rice pær.
 Heht under heofonum.
 To hýne monegum.
 þælþeoper zeped.
 pær ful ride cuð.
 Unriht hæmed.
 Aplearfa þela.
 Man and monþop.
 Mýrþaba popn.
 Unrihtpær inþið ðoncar.
 He het him to zamene.
 Geana forþærna.
 Romana burig.
 Ðio hý rice pær.
 Ealler eðelstol.
 He for unrihtpær.
 Folde þanþian.
 Líf þ fýr meahhte.
 Lixan rpa leohhte.
 And rpa longe eac.
 Reaðna rettan.
 Spæ he Romane.
 Secgan zeherde.
 Ðæt on rume tide.
 Tpoia burig.
 Oþer togen hæfde.
 Lega leohhtort.
 Lenzer þurpe.
 Ðama under heofonum.
 Nær þ heþlic dæd.
 Ðæt hine rþelcer zamener zil-
 pan lýfte.
 Ða he ne eapnade.
 Elyer puhte.
 Buton ðæt he polbe.
 Oþer þer ðeobe.
 Hý aner hupu.

Anpald cýðan.
 Eac hit zepæbe.
 Æt rumum cieþpe.
 Ðæt ze ilca het.
 Calle acpellan.
 Ða rucortan.
 Romana pitan.
 And ða æþeleþtan.
 Eopl zebýþdum.
 Ðe he on ðam folce.
 Geþriþen hæfde.
 And on uppan.
 Agene þnoðop.
 And hý mobop.
 Mid meca ecgum.
 Billum of beatan.
 He hý þpýde ofþlog.
 Self mid rþeopde.
 And he rýmle pær.
 Micle ða bliþpa.
 On þpeort coran.
 Donne he rþýlcer monþpær.
 Mæst zepnemede.
 Nalley forþode.
 Hæþer riððan á.
 mihtig Drihten.
 Ametan polbe.
 pþe ce be zepýþtum.
 For þremendum.
 Ac he on þerþe fægn.
 acner and reapupa.
 Fælþriop punode.
 Fiolb emne rpa.
 Ðeah ealler ðirþer.
 Mæpan midþan zearþer.
 Spa rpa lýft and lagu.
 Land ýmb clyþpað.
 Gapprege embe gýrt.
 Gumena rice.
 Secge ritlu.
 Suð earþ and þert.
 Oþ ða nonþmertan.

Næþran on eopþan.
 Eall ðæt neþone.
 Nebe oððe lurtum.
 Heaþoninca zehþilc.
 Heþan rþeolbe.
 He hæfde him to zamene.
 Donne he on gýlþ arþag.
 Ðu he eopð cýningar.
 Yrþbe 7 cpelmbe.
 þerþt ðu þ ze anpald.
 Eaðe ne meahhte.
 Godeþ ælmihtiger.
 Ðone zelp rcaðan.
 Rice beþæþan.
 And beþeafian.
 Hý anpaldes.
 Ðuph ða ecan meahhte.
 Oððe him hý ýþeler.
 Elyer zertioþan.
 Eala gýf he polbe.
 Ðæt he þel meahhte.
 Ðæt unriht him.
 Eaðe forþioban.
 Eapla þ ze hlaforþ.
 Heþig zioþ.
 Slepte rþape.
 On ða rþýpan.
 Sinpa ðegena.
 Ealpa ðara hæleða.
 Ðe on hý tidum.
 Geond ðar lænan popolt.
 Liban rþeolþon.
 He on unrcýlþogum.
 Eopla blobe.
 Hý rþeopþe zeþebe.
 Spide zelome.
 Ðær pær rþide rþeotol.
 Ðæt pe rædon ofþ.
 Ðæt ze anpald.
 Ne beð aþiht zodeþ.
 Líf ze þel nele.
 Ðe hý zeþeald hæfað.

Noachus vino superatus, Paraphr. Genes. p. 35.

Ða Noe ongan.
 Nipan rþerþe.
 Mid hleo-mazum.
 Ðam rþaðelian.
 And to eopðan him.
 Æter tilian.
 þon and pophhte.
 Fingearþ rette.
 Seop ræba þela.
 Sohte zeopne.
 Ða him plite beophhte.
 Færþmar þnohte.
 Geartophhte gýfe.
 Gþene folbe.
 Ða þ ze eobe.
 Ðæt ze eabeza þer.
 On hý picum þearð.

Fíne þruncen.
 Spær rýmbel þerig.
 And him rþeþa rþeaf.
 Reaf of lice.
 Spa zepýrþe ne pær.
 Læg ða lim-nacod.
 He lýt ongear.
 Ðæt him on hý inne.
 Spa eapne zelamp.
 Ða him on hþeðpe.
 Heafod rþima.
 On ðær halgan hope.
 Heortan clyþte.
 Spide on rþæpe.
 Seþa neapþobe.
 Ðæt he ne mihte.
 On gemýnd þrepen.

Hine handum rþelf.
 Mid hþægle rþyon.
 And rþeome ðeccan.
 Spa zepþeapu rþepon.
 þerþum and rþum.
 Siððan pulþerþe ðegn.
 Uþrum fæþer 7 meder.
 Fýþene rþeopþe.
 On larþe beleac.
 Lifer eðel.
 Ða com æþerþ.
 Lam inþian.
 Eapona noer.
 Ðær hý alþop læg.
 Fepþe forþtolen.
 Ðær he rþeondlice.
 On hý agenum fæþer.

Ape ne polbe.
 Geſceapian.
 Ne ða ſceonbe hupu.
 Mleo-mazum helan.
 Ac he hlihenbe.
 Broþnum ſægðe.
 Du ſe beorn hine.
 Reſte on pecebe.
 Die ða paðe ſtopon.
 Heopa andplitan.
 In beppigenum.

Under loðum liſtum.
 Ðæt hie leoſum men.
 Geoce geſſemebe.
 Gode peſon begen.
 Sem and laſeð.
 Ða of ſlæpe onbrægb.
 Sunu Lameceſ.
 And ða ſona ongeat.
 Ðæt him cýne zobum.
 Lham ne polbe.
 Ða him pær ape ðearf.

Ænige cyðan.
 Hýlbo and tpeopa.
 Ðæt þam halgan pær.
 Ðap on mode.
 Ongan þa hiſ ſelſes bearn.
 ſopdum pyngean.
 Lpæð he peſan ſceolde.
 Hean under heoſnum.
 Mleo-maza ðeop.
 Lham on eopðan.

Boethius Deum laudans. Metr. Boeth. pag. 153.

Æala ðu ſcippenð.
 Scippa tunzla.
 Heſoner 7 eopðan.
 Du on heahſeale.
 Ecum ſicſart.
 And ðu ealne hſæþe.
 Heſon ýmb hpeapſeſt.
 And ðuph ðine.
 Halige miht.
 Tunzlu geneberſt.
 Ðæt hi ðe to hepað.
 Spýlce ſeo ſunne.
 Speapſta nihta.
 Dioſtſno abpærſeð.
 Duph þine meht.
 Blacum leohte.
 Beophhte ſceoppan.
 Mona gemetgað.
 Duph ðinpa meahhta ſpeb.
 Hpilum eac ða ſunnan.
 Sineſ bepearað.
 Beophhtan leohtes.
 Donne hit gebýrgan mæg.
 Ðæt ſpa geneahſne.
 Nebe peopðap.
 Spelce ðone maþan.
 Mongenſceoppan.
 De pe oðſe naman.
 Æfenſceoppa.
 Nemnan hepað.
 Du geneberſt ðone. [ſitige.
 Ðæt he þæpe ſunnan ſið be-
 Geapa gehpelce.
 He gongan ſceal.
 Beſopan ſepan.
 Hpæt ðu ſæber.
 Peſceſt ſumup.
 Lange ðagar.
 Spiðe hate.

Ðæm pintes ðagum.
 ſunþnum ſceopſta.
 Tiba getiohhart.
 Du ðæm tpeopum ſeleſt ſuþ-
 an and peſtan.
 Ða æp ſe ſpeapſta ſtopm.
 Norðan 7 eaſtan.
 Benumen hæpðe.
 Leaſa gehpelceſ.
 Duph ðone laþpan pinð.
 Cala hpæt on eopðan.
 Calla geſceapſta.
 Hýpað ðinpe hæpe.
 Doð on heoſonum.
 Spa ſome.
 Mobe and mægne.
 Butan men anum.
 Se pið ðinum pillan.
 Pýnceð oftoſt.
 ſella ðu eoa.
 And ðu ælmihtiga.
 Calpa geſceapſta.
 Sceppenð 7 peccenð.
 Apa ðinum eaþmum.
 Eopðan tudne.
 Monna cýnne.
 Duph ðinpa mehta ſpeb.
 Hpí ðu ece Gob.
 Æſpe polbe.
 Ðæt ſio pýnð.
 On gepill.
 penðan ſceolde.
 Yflum monnum.
 Calley-ſpa ſpiðe.
 Ho ſul oft.
 Depeð unſcýlþegum.
 Sittað ýſele men.
 Lionð eopðpicu.
 On heah ſetlum.

Halige ðpiccað.
 Under heopa ſotum.
 Fipum uncuð.
 Hpí ſio pýnð.
 Spa po penðan ſceolde.
 Spa ſint gehýbbe.
 Heſ on populde.
 Geont buþga ſela.
 Beophhte cſæpſta.
 Unpihtſiſe callum tidum.
 Habbað on hoſpe.
 Ða ðe him ſinðon.
 Rihtes piſpan.
 Riceſ pýpþpan.
 Bið þ leape lot.
 Lange hpile.
 Beppigen mid pſencum.
 Nu on populde heſ.
 Monnum ne deſiað.
 Mane aðar.
 Liſ ðu nu palenð.
 Ne piht piþbe ſceoppan.
 Ac on ſelſe pille.
 Siſan læteſt.
 Donne ic pat.
 Ðæt te pile.
 Populð men tpeogan.
 Geont ſolban ſceat.
 Buton ſea anc.
 Cala min Dpýhten.
 Du ðe ealle ofſepriht.
 populde geſceapſta.
 plit nu on moncýn.
 Mibum eagum.
 Nu hi on monegum heſ.
 populde ýðum.
 Pýnnað and ſpinað.
 Eaþme eopðapan.
 Apa him nu ða.

Chron. Sax. A. D. dcccclxxv, Eadgarus R. Merciorum moritur; Eadwardus filius in regno succedit.

Heſ geendobe.
 Eopðan ðreamar.
 Eabgar Engle cýning.
 Lear him oðer leoht.
 plitig and pinum.
 And ðiſ pace ſopleſt.
 Liſ ðar læne nemnað.
 Leoba beapn.
 Men on molban.

Ðæne monað gehpær in ðiſſe æðel týpſ.
 Ða ðe æp pæpan.
 On ſum cſæpſte.
 Rihte getogene.
 Luluſ nomað.
 Ðæt ſe onga gepat on ðone eahtateoþan ðæg.
 Eabgar of liſe.
 Beopna beah.
 Liſſa.

A a a

And

Anð þeŋg hiŋ beapn ŷyþþan to cýne-ŷice. Anð ða þeapð eac aðræfæð.
 Lýlb unpeaxen. Deopmod hæleð.
 Eopla ealþop. Oŷlac of eapbe.
 Ðam þæŷ Eaðþeapð nama. Oŷep yða ŷepealc.
 Anð him týþfæŷt hæleð. Oŷep ŷanoteŷ bæð.
 Týn nihtum æp. Gramol feax hæleð.
 Of Bpýtene ŷepat. Þiŷ and þopð ŷnotop.
 Bircop ŷe ŷoba. Oŷep þætepa ŷeðriŋg.
 Ðuph ŷecýnbne cþæft. Oŷep hpæley æðel.
 Ðam þæŷ Eýneþeapð nama. Ðama beþeapð.
 Ða þæŷ on mýpce. Anð ða þeapð ætýpeð.
 On mine ŷeþŷæge. Uppe on þobepum.
 Þibe and þel hpæp. Steoppa on ŷtaðole.
 Þalbendeŷ loŷ. Ðone ŷtið þepþðe.
 Afýlled on þolþan. Hæleð hiŷe ŷleape.
 Feala þeapð to-bþeŷeð. Ðatað þibe.
 Gleappa ŷodeŷ ðeopa. Cometa be naman.
 Ðæt þæŷ ŷnopnung micel. Epættgleape men.
 Ðam ðe on þpeoptum. Þiŷe roðþopan.
 Þæŷ þýpneþe luŷan. Þæŷ ŷeond þep ðeobe.
 Metobeŷ on mote. Þalbendeŷ þpacu.
 Ða þæŷ mæpða þpuma. Þibe ŷeþŷæge hungop oŷep hpupan.
 To ŷpiðe þoppeþen. Ðæt eft heopona þeapð ŷebette þpego En-
 Ðiŷona þalbend. gla ŷeap.
 Robepa þæbend. Eft bliŷe ŷehpæm eŷbuentþa ðuph eopþan
 Ða man hiŷ þiht to-bþæc. þeŷtm.

IX. Ex iis quæ præcedunt manifestum est ab exemplis, *Anglo-Saxonum* carmina, quam quæ *Saxonice*, tam quæ *Dano-Saxonice* conduntur, in metro convenire, & quod versiculis maximâ ex parte trisyllabis, tetrasyllabis, pentasyllabis, & hexasyllabis constant, quorum maxime certi & conspicui sunt, tetrasyllabi è duobus, & hexasyllabi è tribus spondæis compacti: ut

Versus ex quatuor syllabis constantes.

Versus ex sex syllabis constantes.

Anþalð cýðan.	Þoh þpemmendum.	Ðam þæŷ cýneþeapð nama.	Ða þeapð eac aðræfæð.
Æleb peccan.	Hiŷ anþalþeŷ.	Anð ðæŷ ŷnopnung micel.	Ða þæŷ mæpþa þpuma.
Þeþfæŷt Metob.	Men on molþan.	Ða man hiŷ þiht toþpæc.	Eaðþap Engla cýning.

Quum autem spondæos dico, loquor equidem de veris spondæis, quæ secundum profodiæ regulas ex duabus longis syllabis constant. Nam quamvis *Anglo-Saxonum* poætæ nonnullas proculdubio syllabas communes habeant, non tamen syllabarum quantitatem spernunt, quemadmodum hodierni nostri versificatores, qui ad libitum longas, imo naturâ longas corripunt; & breves, quidni dicam brevissimas producant: ut in istis, quæ infra ponuntur.

Cowleius.

With the full choice of thine own happiness,
 And loves his own contemporary trees.
 When Babels high walls erected were,
 And soon hold back sit opportunities.
 Unto the mulberry tree fair Thisbe came.
 His blood had dropt upon the mulberries.
 But when she saw the berries changed were.

Ita quidem nostri, ita etiam exteri, per totam *Europam* poætæ, apud quos una carminis lex est, certum & definitum syllabarum numerum observare, nulla tamen observata syllabarum quantitate. Hoc solum jam versum facit, cujuscunque vero naturæ & temporis istæ syllabæ fuerint, id perinde esse creditur, modo certum syllabarum numerum coacervaverint. Absit itaque ab hodiernis carminibus pedum *metricorum* observatio, qui si ullibi occurrunt, casu sane id fit, non arte, aut studio, cum promiscue licitum sit cujuscunque mensuræ syllabas cuilibet aptare loco, adeo ut de hujus seculi versibus dici possit, illos uno tantum pede decurrere. Ast in *Anglo-Saxonum* poematis, ut par est credere, non ita negligitur syllabarum quantitas, vel pedum *metricorum* observatio, etsi forsan non tam stricte habent temporum & numerorum poetorum rationem, quam heroici veteres *Græci*, & *Latini* poætæ. Habere tamen me suadent haud contemnendæ rationes:

Primò, quod versus suos *pseudo-rythmici* illis, quos *Rimas* vocant, sive similiter sonantibus ra-

ro terminant. *Pseudo-rythmos* voco, quoniam rythmi vocantur, etsi cum eis nihil omnino commune habent, nisi quod rythmi defectum apud aures tinnitu *rimarum*, sive battologia vulgaris rhythmicæ corruptas, locum suppleant. Quum igitur hoc sonorum *ὀμοιοπλιύτων Pseudo-rythmo* ubivis fere careant uersus *Anglo-Saxonum*, argumentum haud spernendum est eos non tantum ex pedibus qui temporibus discrepant esse factos, sed ex apta & legitima illa pedum metricorum dispositione, in qua rythmi natura & potestas consistit.

Secundò, hoc ut credam facit, in *Anglo-Saxonum*, si dicam, *Pindaricis* audax illa & libera vocum, non solum à simpliciter loquentium, sed ab ornate dicentium ratione inter oratores maxime aliena transpositio, qua opus, ut videtur, non foret, nisi lex aliqua metri diversorum temporum & pedum observationem requirens, eam à Poetis postuleret. Triplicem enim esse dictionum in oratione dispositionem omnes docti æque noscunt; alteram nempe in simpliciter loquentium & scribentium oratione, alteram in oratione oratoria, & tertiam in poetica vel metrica oratione. Harum prima ad dictionum ordinem naturalem proxime accedit, à quo secunda magis, & tertia maxime recedit.

Triplicis hæc collocatio vocum plane cernitur, ut in omnium gentium, sic in *Anglo-Saxonum* scriptis, ubi oratores, qui & suos numeros habent, à naturali verborum ordine multo remotiores abeunt, quam simpliciter vel sine arte cultive loquentes & scribentes; & poetæ pariter ab ordine, in quo verba collocant oratores tantum recedunt, quantum hi ab illo, quo simpliciter sine omni numero loquentes utuntur. Hoc autem cur facerent *Anglo-Saxonum* poetæ, nulla, ut videtur, alia causa assignari potest, quam quæ, ut idem facerent, *Græcos & Latinos* Poetas coegit; nempe metri lex, quæ obligat poetas non tantum ad temporum & pedum observationem, sed ut ea ita disponant, requirit, ut mutuum habeant partium inter se consensum, quo concinne moveantur versus; & motus in affectibus, quos excitare intendit Poeta, convenientes habeant. Hinc oritur, prout ratio jubet credere, in *Anglo-Saxonum* Poematis illa vocum dispositio non solum à naturali, verum etiam ab oratorio ordine, tam remota, ut eorum orationem obscuram, & mentem Poetæ in eis intellectu difficilem efficiant; quod uno atque altero exemplo patebit:

Veri Cædmonis specimen Aluredanum. Bed. H. E. L. IV. cap. 24.

Nu pe sceolon hepigean.	Ece drihten oþb onstealb.	Da midbangeapb.
Deoþon riceþ peapb.	De æpseþ scop.	Moncynney peapb.
Metodeþ mihte.	Eopþan beapnum.	Ece drihten æpseþ teode.
And hiþ mod geþanc.	Deoþon to poþe.	Firum folþan.
Feoþc pulþon fæþeþ.	Halig scippenb.	Frea ælmihtig.
þpa he pundþa gehpæþ.		

In collocationem metricam verborum hujus speciminis à communi ordine quum loquentium, tum scribentium tam diversam, sic, ubi ea transfulerat, *Beda* animadvertit: *Hic est sensus, non autem ordo verborum, quæ dormiens [Cædmon vel Ceadmon] ille canebat.*

Sic in Paraphrasi Genesis, p. LXXI. l. 5.

Dæp eþt se pnotþra.	Alhn haligne.	Ðæledum gefpægoþt.
Sunu Daudeþ.	Eopþ cyninga.	Mæþt and mæpoþt.
Fulþon-fæþt cyning.	Se piþeþta.	Ðapa ðe manna beapn.
Vitþan lapum.	On populþ piþe.	Firpa æpseþ folþan.
Getimþede temple gode.	Deahþt and haligoþt.	Folmum gepoþhte.

Ibi postea prudentissimus ille Davidis filius, gloriosissimus Rex, terrestrium principum sapientissimus, mundano in imperio celsissimus, & sanctissimus, hominibusque celebratissimus, Prophetæ monitis Deo construxit palatium sacrum, maximum eorum & clarissimum, quæ hominum filii virique per terrarum orbem dispersi manibus unquam perfecerunt.

E Paraphrasi quoque alia, p. LXII. l. 24. &c.

Ab ptoþ on æled.	Ða se eabeþa beþlat.	Bpoþon Aponeþ.
Ðæþbe Abpahame.	Rinc oþeþ exle.	Bpembpnum fæþtne.
Metob mon cynney.	And him ðæp.	Ðone Abpaham genam.
Mæþe Loþeþ.	Rom geþeah.	And hine on áþ ahoþ.
Bpoeþt geþlyþþab.	Unþeop þanon.	Oþeþtum miclum.
Ða he him hiþ beapn forþeap.	Ænne pþanþan.	Fop hiþ aþen beapn.
Iþaac epicne.		

igne autem stante super pyram, [struem ligni,] humani generis conditor latificabat cor Abrahamo, Lotis propinquo, [avunculo,] reddens ei filium suum salvum. Tum beatus ille vir, frater Aronis, respiciens supra humeros, vidit ibi arietem, non procul abinde stantem, in vepreto implicatum, atque illum confestim levavit in pyram, loco filii sui.

E Paraphrasi Geneseos, p. XXXIX. l. II.

Du 7eblet7ad 7cealt.
On mund-b7ypde.
Mipe l7p7gan:

L7p 7de æn7g.
Eop7-buendpa.
Mib pean 7p7ete7d.

Ic hine pep77do on.
Mine 7ette.
And mob hete. &c.

Tu benedictus viues in praesidio meo. Siquis terrae incolarum te malo afficiat, ego in eum execrationem meam cum furore & diuturno odio effundam.

Unde autem, quaeso, tam praepostera vocum in oratione collocatio, scilicet adjectivorum à suis substantivis, nominum à verbis quae regunt, praepositionum denique à nominibus quibuscum construuntur, contra omnem ordinem remotio & avulsio, nisi metri & numerorum harmonicorum causa. Si vero certus tantum & determinatus syllabarum numerus, nulla quantitatis in iis habita ratione, contexendo carmini sufficeret, ut apud hodiernos Poetas, cur nulla causa impellente adeo partes orationis contra ordinem solutae orationis transponerent *Anglo-Saxonum* poetae? cur inquam non solum à simplici oratione numeris carente, sed ab oratoria, quae suos numeros habet, oratio poetica tantum quoad vocum dispositionem differret, si poetis *Anglo-Saxonum* perinde ac nostris breves producere, & longas ad libitum corripere liceret?

Tertio, *Anglo-Saxonum* poetas non ex cuiuscunque mensurae syllabis promiscue, ut nostros carmina condidisse hoc quoque suadere vult, quod eorum lingua non adeo consistit ex monosyllabis, quae metro plane inepta sunt, ut quae nunc est vernacula, quae monosyllabis abundat. E contra uberrimo dissyllaborum & polysyllaborum, quum nominum, tum verborum, tum etiam indeclinabilium supellectile gaudebat, quae pedibus metricis apta erant, ut norunt ii, qui hanc linguam primis, quod aiunt, labris degustarunt.

Variatione verborum & nominum per tempora & casus, & augmentorum syllabicorum ope, monosyllaba in dissyllaba, & dissyllaba in polysyllaba convertebant. Adhuc, patronymica, gentilia, possessiva, denominativa, composita, & decomposita, carmini omnia sunt apta, in quibus adeo est dives *Anglo-Saxonica*, ut post *Græcam Latinæ* æmula secundum, saltem tertium locum inter linguas vindicare sibi videatur. Non in hac ut in nostra scribentes Poetae coacti erant octo vel decem monosyllaba simul in versu coacervare, ideoque syllabarum quantitatem & pedes metricos, ut multum saltem negligerent, ratio non patitur, ut credamus. Prima & secunda periodus Paraphraseos *Geneseos* continent octo versiculos, in quibus numerantur xxv vocabula, ex quibus octo tantum monosyllaba sunt, cætera dissyllaba & trissyllaba sunt, ut infra videre est.

Ur 7r 7iht micel.
Dæt pe 7odepa 7eapb.
7epeda 7ulbo7 cining

7opbum hep7gen.
Mobum lupien:
He 7r mæ7na 7ped.

Deapob ealpa heah 7epceap7a.
7pea ælmiht7g:
.....

Nostrum magnum est officium verbis laudare & animis amare caelorum custodem, exercituum [caelestium] gloriam. Ille enim est dominus omnipotens, virtus efficax, & sublime caput omnium creaturarum.

Certe quibus tantus est verborum metro aptorum delectus, non æqua incumbit necessitas quantitatem syllabarum & leges metricas negligendi, ac iis qui monosyllaborum quasi mancipia sunt, quique numeros poeticos respuunt, & naturae carminis adversantur.

X. Haecenus de metro, cuius tota ratio consistit in quantitate & mensura syllabarum, ex quibus pedes constant. Jam de rythmo, qui ex apta pedum constitutione oritur, quorum tempora ad se invicem habent proportionem. Haec autem apta pedum in carmine constitutio & proportio, est quasi anima metri, ex qua non tantum vita, si ita dicam, sed decor & venustas, imo & omnis illa virtus, qua animum & affectus carmen movet & sedat, & supra omnem efficaciam solutae orationis surgit: ut verbo expediam, metrum sine rythmo versum facit vitiosum, inpositum & inconditum, ut in isto, ubi pedes temporibus discrepantes invicem miscenur:

Optime, maxime, quis nisi tu divum atque hominum rex?

Quam inconcinna est incessus huius carminis, in quo motus & percussiones pedum inepte & absque temporis proportionem male conjunctorum aures offendunt, haud secus ac motus & percussiones uniroti farraci, dum per salebras & saxa trahitur vel protruditur. In *Anglo-Saxonum* vero poematis, sive *Saxonicis*, sive *Dano-Saxonicis*, aptam pedum metricorum in versibus constitutionem, ac numerorum & temporum rythmum harmonicum, ubivis fere percipiet lector, ex concinno isto carminum motu, quo carmina statim ac leguntur, vel non praenoscentibus esse carmina, sentiuntur. Equidem cum in *Saxonicis* tyro essem, & in legendo chronico *Saxonico* ventum esset ad annum dcccc.xxxviii protinus ex carminis decoro incessu, quo me pro viribus rythmi afficiebat, orationem percipiebam esse metricam, etsi continuò scripta erat, instar liberæ orationis. Etenim quamvis verborum sensum tum nesciebam, ut & quantitatem syllaba-

rum

rum & tempora pedum, venustam tamen partium quandam symmetriam in isto poemate discernbam, versusque esse quos legi intelligebam, ex vi numerorum, quam in libera & numeris metricis carenti aliorum annorum oratione non sentiebam. Quis itidem vel in *Saxonica* hospes primo visu non deprehenderet metrica esse quæ sequuntur ex concinno eorum motu & harmonica in eis verborum dispositione?

Quædam desumpta è *Paraphrasi*, xxviii. 14.

Se þinc heonan.
On lichoman.
Lifre rohte.
Drihtnes duguðe.
Naley deaðe sƿealt.
Mibban ƿeapber.
Sƿa heþ men doð.

Geonge and ealde.
Donne him ƿod heopa.
Æhta and ætƿirt.
Eopðan ƿertƿeona.
On ƿenimeð.
And heopa alþoþ ƿomeð.
Ac he ƿic ƿeƿat.

Mib cƿunþ engla.
Of ðirrum lænan.
Lifre sƿean.
On ðam ƿeapþum.
De hiþ ƿarþ onƿenþ.
Æþ hine to monnum moþoþ
þrohte.

Hic vir [Enoch] hinc in corpore dimissionem obtinuit, domini potentia, ne morte moreretur. quem admodum huius mundi homines, quum juvenes, tum senes, cum deus iis simul & possessiones & substantiam opesque terrestres & vitam aufert. verum vivens ex hac vita misella, cum rege angelorum, vitæque domino discessit, in apparatu [vestibus] isto, quem anima ejus assumpsit, antequam eum inter homines mater produceret.

Certe si hæc & huiusmodi multa alia maxime *εὐεργετα* non forent, non merus eorum incessus vel sensum verborum ignoranti usque adeo placeret, & carmina ea esse tam ignaro, quam gnaro declararet.

Longe aliter se res habet in nostri seculi poematis, à quibus abest rythmus & pedum vere metricorum observatio. In iis enim continuo scriptis sine *ὀμοιοτελευτων* pseudorythmis, vel finientibus, quas vocant, *Rimis*, ne quidem intelliget quis versus esse, quos legit, licet linguam in qua scribuntur perinde intelligat ac vernaculam. Quamobrem cum legenti, & non intelligenti, rythmus, & symmetria partium se prodit in *Anglo-Saxonum* carminibus, manifestum est eos versus suos ex pedibus syllabarum & temperum legitima mentura, & iusto ordine dispositis construxisse, atque id imprimis curasse, ut metro rythmus, corpori scilicet anima, in suis carminibus jungeretur.

XI. Ex iis, quæ protulimus, exemplis, è carminibus *Anglo-Saxonum*, constat *pentasyllabos* versiculos dactylicis numeris gaudere, quorum qui à dactylo incipiunt, carmen illud faciunt, quod *Adonicum* Grammatici vocant, qualia sunt, saltem esse videntur, huiusmodi quæ sequuntur.

Rinc oþer exla.
ƿeþeþa pulþoþ.
Alþoþ aþenþerþ.

Liþena drihten.
þama beþeapod.
Eapona þemeþ.

Fæþeþa Loþer.
þæleða þalþenð.
Ðicce ƿeþfyllað.

XII. Imo non dubito, quin in *Anglo-Saxonum* carminibus, omnes illi pedes, quos simplices, forsitan & quos * compositos magistri vocant, & metrica ratio, prorsus ut in *Pindaricis*, perfecte explicari possent, si modo syllabarum quantitatem sciremus; cujus unius ignorantia obstat, quo minus *Anglo-Saxonice* poësis secreta, quæ metrica, quæ lyrica, aperire possimus.

Hoc quasi *Pindaricum*, *Lyricum*ve genus carminis, si non invenit verus ille *Cædmon*, dictante numine, saltem, numine dictante, eo prius à vetustioribus *Scaldis* invento usus est; ut ex fragmento supra citato manifestum est. *Lyricum* autem genus carminis voco, quod lyræ & cantui aptum, pro veri carminis genio ac indole, ab inspirato Poeta cantari solebat, suorum poematum vel odarum cantore. Idem enim & carmina condere, & canere erudiente spiritu docebatur.

Eodem genere carminis etiam usus est veterum *Germanorum* quisquis ille fuit qui *Francice* composuit harmoniam illam iv evangeliorum, quæ *LIBER CANUTI* inscribitur, in bibl. *Cott.* Caligula, A. vii, 1. Nam tametsi codex ille continuo scribatur, more liberi sermonis, & sine punctis metricis, quæ in continuæ scripturæ *Codd.* versus distinguere solent, tamen carmina *Cædmoniani* generis esse, quæ in eo leguntur, constat ex motu & incessu metrico orationis, quo poemata à prosa insigniter distinguuntur. res exemplis manifesta erit.

EXORDIUM LIBRI.

Manega Waron, the sia iro mod ƿe-spon, that
sia bigunnun uoord Iodof reckean, that ƿirun
that thi riceo ƿirt undar mancunnea mari-
tha, ƿifrumide mid uoordun, endi mid uercun.
that uuolda tho uuifara filo liudo barno laþon

*Extiterunt multi, qui animos suos appulerunt
ad enarrandum verbum dei, nempe mysterium
illud, quod dominus Christus inter homines verbis
prædicavit, factisque perfecit. Multi etiam è sa-
pientissimis hominum præconizare voluerunt doctri-*

* De quibus scholiastæ veteres in *Pindari* Olympia, Pythia, Nemea, Isthmia, quos consule.
B b b lera

lera cristes haleg uuord godaf, endi mid iro handon scriben berethlico an buok, huo fia scoldin if gibodscip frummian. firho barn than uuarun thoh fia fiori te thu undar thero menigo, thia habdon maht godes, helpa fan himila, helagna gefst, craft fan cristie. fia uurdum gicorana te thio, that sie than euangelium enan scoldun an buok scriban, endi se manag gibod godes helag himilisc uuord. Sia ne muosta helitho than mer firho barno frummian neuan that fia fiori te thio thurucraft godaf gecopana uurdun. Matheus endi Marcus, so uuarun thia man hetana. Lucas endi Iohannes, fia uuarun Gode lieba uurdiga ti them giuuirke; habda im uualdand God them helithon an iro hertan helagna gefst. fasto bifolhan endi ferahstan hugi so manag uuilic uuord, endi giuuit mikil, that sea scoldin ahebban helagaro stemnun godspell that guoda, that ni habit emgan gicadon huergin.

nam Christi, sanctum dei verbum, & cum manibus suis in libris studiose scribere, quo pacto homines mandata eius facerent. Verum quatuor ex cœtu, qui cœlitus habuerunt potentiam, & auxilium diuinum, sanctum spiritum, & virtutem à Christo, ad hoc electi erant, ut euangelium libris scriptum mandarent, scilicet multiplicia dei mandata, sanctumque cœleste verbum. Hi quatuor autem egregii viri non potuerunt hoc efficere, nisi ad hoc per potentiam diuinam electi fuissent. Nomina vero eorum hæc fuerunt: Matthæus, Marcus, Lucas, Johannes, qui deo dilecti, & operi pares erant; utpote quibus in cordibus Dominus Deus concrederat spiritum sanctum cum timore & sapientia. Ad hæc tot verba perspicua, tantumque ingenium iis indidit, ut sancta voce extollerent bonum illud euangelium, quod par nullum habet, id est incomparabile.

SOLUS DEUS ADORANDUS. cap. XIII.

Liet ina thuo, an thena triddeon sith thena thiet scathon gibrengean uppan enon beraze them hohon, thar ina thie blau uuifo liet all oðar sean irmin theoda uunod samna uuelon, endi uuerold riki, endi all sulic odaf, so thiuf ertha birid, fagararo frumuno, endi sprak im thuo the fiond angegin quat, that hie im that all so guodlic fargeban uueldi hoha heriduomof, efthu uuili hmgan te mi, fallan te minon fuoton, endi mi frahon habif, bedof te minon barme, than lato ik thi brukan uuel allaf thiesel oduelon, thef ik thi hebbiu gicgid hier. thuo ni uuelda thef lethon uuord langron huila horean thie helago crist, ac hie ina if huldi fordref satanese for-suep. Endi fan after sprak allaro barno best quat, that man bedon scoldi te them alomahzigon gode, endi enen thionon sutho thiolico thegnof managa helithof, after if huldi thar if thiu helpa glang manno gihuilcon.

Tum hominum aduersarius, maligne prudens, tertia vice sustulit illum in montem excelsum, ubi cernere illum fecit miserorum mortalium labore collectas opes, & mundi regna, & omnes tales splendendum principum diuitias, quales terra fert, & tunc aduersarius eum allocutus est dicens; Omnia hæc principatus magnifica & pretiosa tibi dabo, si vis caput inclinare, & pedibus meis obvolutus, dominum me agnoscere. Adora coram me [versus sinum meum] & tum dabo tibi frui omnibus hisce bonis, quæ tibi hic ostendi. Tum sanctus Christus diutius audire noluit abominabilis verba, sed à favore suo Satanam abigens profligauit. porro continuo locutus omnium hominum optimus dixit, quod deus omnipotens hominibus adorandus esset, & quod illi soli seruire deberent omnes excellentes homines, secundum illius patrociniū, in quo auxilium omnibus praesto est.

ORATIO DOMINICA. cap. XIX.

PATER NOSTER. Fader ist usa firio barno. thu bist an them hohon himilo rikie. giunihid si thin namo uuordu gihuilicu. cume thin craftiga riki. uuerthe thin uuilleo, oðar thesa uuerold. alla so samo an erdu, so thar uppe ist an them hohon himilo rikie. gib us dage gihuilicel rad, drohtin thie guodo, thina helaga helpu. endi alat uf hebanel uuard manegaro menn sculdio, also uuodron mannon duan. ni lat uf farledean lethu uuithi so forth an iro uuilleon, so uui uurdiga find. ac hilp uf uuidar allon ubilon dadeon.

So sculon gi biddean, than gi te bedu hmgat, uuerof mid iuuuon uuordon, that iu uualdand God lethel alate an luudcunne.

PATER NOSTER, hoc est pater nostrum, qui homines sumus. tu rex es in excelso cœlo. sanctificetur in omni verbo nomen tuum. Adueniat regnum tuum potentissimum. fiat voluntas tua, sic in terra per uniuersum mundum, sicut supra in excelso cœlo. da nobis quotidie, optime domine, consilium auxiliumque tuum sanctum. Et dimitte nobis, o cœli rector, omnia debita nostra, sicut & nos aliis dimittimus debitoribus nostris. ne finas peccatores, [abominabiles personas,] quatenus seduci meremur, eatenus nos in suam voluntatem seducere. sed adiuua nos aduersus omnia mala.

Sic precari debetis, o viri, cum uocibus uestris, cum proni inclinatis ad precandum, ut dominus deus vos in humana gente liberet à peccato.

PETRUS CHRISTUM CONFITENS. cap. XXXVII.

Thu bist thie uuaro, quat petrus, uualdendef suno, libbiandef godes, the thit loht gicop, crist cuning euuig. so duellat uui quethan alle iungron thina, that thu sis god selbo, helendero

Tu es, inquit Petrus, domini dei uiruentis uerus filius, Christus, rex æternus, qui lucem hanc creauit. sic nos omnes discipuli tui confitebimur, quod tu es deus ipse, seruatorum omnium ma-

best.

best. Thuo sprac im eft if herro angegin: salz
bif thu, Simon, quat hio, suno Ionafel; ne mah-
tal thu that selbo gihuggian gimarcon an thi-
non muod githahton, ne it ni mohta thi man-
nel tunga uuordon giuuisan, ad deda it thi uual-
dand, selbo fader allaro firo barno, that thu
forth gispraki so deopo be drohtin thinan, diur-
lic scalt thu thef lon antfahan. Hluttero habif
thu an thinan herton gilobon. hugifcefti find
thina stena gilyca, so fast bif thu so felif thie
harbo, hetan sculun firo barn sce peter. obar
them stene scal man minan seli uuirkean helaz
huf godel, thar scal if hruuiski tuo salz samnon,
ni mugun uuid them thionon fuitheon craste ant
hebbean helli portun. Ik fargibu thi himilriceaf
flutla, that thu muost after mi allon uualdan
Cristinon folke. cumat alla te thi gumono gef-
tos. thu habi grotan giuuald, huena thu hier
an erthu eldi barno gibindan uuellief, them ist
be thiu giduan himil riki bilokan, endi hellia find
im opana brinnandi fiur. so huena so thu eft ant-
bindan uuili, ant heftean if hendi, them ist hi-
milriki antlocan liolto mest, endi lib euuig,
gruoni godel uuang met fulicoro. ik thi gibu
uuelliu lonon thionon gilobon.

PASCHÆ INSTITUTIO. cap. lvi.

Liuet im thuo ut thanan inuudief gern lu-
dal zangan, habda im grimman hugi thegan
uuid if theodan. uual thuo iu thiuftri naht sui-
tho gifuorcan suno drohtines uual im an them
gomon forth endi if iungron thar uualdand uun
end brob uuuhida be thiu helgoda heban cuning
mid if handon brac, gaf it under them if iun-
gron, endi gode thancoda sagda them alat them
thar all gifcuop uuerold, endi uuunna, end sprac
uuord manaz: gilobeat gi thef liolto, quat
hie, that thiet ist min * lichamo endi bloud so
famo: gibu ik iu hier be thiu samad etan endi
drincan: thit ik an erthu scal zeban endi gio-
tan, endi iu te godel rike losian mid minu licha-
men, an lif euuig, an that himilifliolt. Gihug-
geat gi sinnon, that gi that fulzangen. thia ik
an thefon gomon duon marient thit for thero
manigi. thit ist mahtig thing, mid thiuft scu-
lun gi iuuon drohtine diuritha frummean. heb-
beat thit min te gihugdion helaz bilithi, that
it eldi barn after lestian uuaron an thefaro uee-
roldi, that that uuntin alla man obar thefan
middilgard, that it ist thuru mina minna gi-
duan herren te huldi.

* Saxonice lichama, corpus. est etiam lic, cor-
pus. atque hæc duo confunduntur. Primitus ta-
men inter hæc duo nomina notabilem fuisse di-
stinctionem nullus dubito. siquidem lic illud vi-
detur corpus inanimatum denotare, atque ab Go-
thico LEIK derivatur. lichama autem corpus
animatum significet, quasi LEIK AHMA scri-
beretur, atque tractum esset à LEIK, corpus, &
AHMA, spiritus. † Bilithi, quod alias scribi-
tur bilidi, pilidi, bilethe, belidi, bild, Kiliano be-
eld, held, bild, Saxonice bilid, exemplar, exem-

ximus. Tum illi dominus suus respondit; Beatus
es, inquit ille, Simon fili Jona; non poteris tu
ipse hoc opinari, neque in cogitationibus tuis de-
finire, neque potuit hominis lingua hoc tibi mon-
strare, at dominus ipse, pater omnium hominum,
auctor fuit ut tam profunda de domino tuo elo-
quereris. præmium hujus confessionis pretiosissi-
mum reportabis. Sinceram habes in corde tuo
fidem. Cogitationes tuæ petrae similes sunt, &
tam firmus es ipse, quam durum Saxum. Te vo-
cabunt homines sanctum Petrum. Super hanc pe-
tram ædificabitur domus dei, palatium meum,
in quo familia ejus congregabitur, adversus
quam præ tua virtute inferni portæ non pote-
runt pollere, & prævalere. Ego tibi dabo pes-
sulos regni cælestis, ut post me omni Christiano
populo imperare possis. ad te proficiantur omni-
um hominum spiritus. Magnam utique potesta-
tem habiturus es, & quemnam mortalium hic
in terris ligaveris, illi ea propter regnum cæleste
obseratum erit, & inferni flammans ignis pate-
bit. quemcumque etiam solueris, esque manus re-
strinxeris, illi regnum cæleste maxime lucidum, &
vita æterna, nempe paradysus Dei reserabitur. Cum
istiusmodi donis ego tibi rependam fidem tuam.

Tum inde facessit Judas, mali studiosus, & con-
tra dominum suum crudelia meditatus est. Nox tum
erat valde tenebrosa, & fuliginosa, cum filius dei
& discipuli ejus in cenâ discumberent, ubi domi-
nus cæli rex cum suis manibus quum vinum tum
panem consecrans, & sanctificans inter discipulos
suos distribuit, & deo gratias egit, illi propter re-
fectionem grates persolvens, illi qui uniuersum
mundum & lætitiâ fecerat, multa verba ad-
dens: Hocine facile creditis (inquit) quod hoc est
corpus meum pariter ac sanguis; do vobis hic am-
bo simul edere & bibere. Hæc in terra daturus
& effusus sum, & vos cum corpore meo ad re-
gnum dei, in vitam æternam, in cæleste illud lu-
men redempturus sum. Considerate in animis ve-
stris, ut hoc comprehendatis. Quæ in hoc conui-
vio facio declarate coram populo. Magna enim
res hæc est, quacum debetis dominum vestrum glo-
rificare. retinete ergo in memoriis vestris hoc san-
ctum meum † exemplum, [vel hanc sanctam meam
repræsentationem,] ut rite in hoc mundo obseruetur
à posteris, & ut omnes homines per uniuersum hunc
orbem sciant, quod id mei gratia, scilicet in do-
mini obsequium obseruatum est.

plum, icon, imago, simulacrum, typus, signum, effi-
gies, statua, similitudo, repræsentatio, & speciali-
ter ab hoc auctore pro parabolâ alibi semper usur-
patur. Hinc apud Kilianum beelden, imaginem
fingere, effigiare. Beeldinge & Beeldenisse, imago,
simulacrum, signum. Beeldener, typus, figura, ar-
chetypus, exemplar, exemplum. Hæc de voce,
quam bifariam transtuli. Locus enim vel insti-
tutionem S. Cænæ respicit, vel ipsam S. Cænâ.
prioris respectu bilithi per exemplum vertendum
censeo, quippe quod S. Cænæ institutio à ser-

Eodem metro conditum forte reperi fragmenti poetici singulare folium, in codice ms. homiliarum *Semi-Saxonicarum* qui extat in Bibliotheca *Lambethana*. Fragmentum autem subsequitur.

 * nar býrnað. [geong cýning.
 Næfpe hleoþpode ða heapo
 Ne ðir ne ðagað Eartun.
 Ne heþþaca ne fleogeð.
 Ne heþ ðirre healle honnar ne
 býrnað.
 Ac heþ forþþeanað.
 Fugelaf ringað.
 Gýlleð gnaeghama.
 Guð puða hlynned.
 Scýlb fcefte oncyð.
 Nu fcyneð þer mona.
 Faðol unbep polcnum.
 Nu aþrað pea-bæba.
 ðe ðir ne folcef nið.
 Fremman pillað.
 Ac on pacnigeað nu.
 Figenb mine.
 Habbað eoppe landa.
 He geaf on ellen.
 Þinbað on opbe.
 Feað on mode.
 Ða apaf mænig golbhlaben
 ðegn.
 Gýpbe hine þir fpupbe.
 Ða to dupa eodon.
 Drihtlice cempa.

Sigeferð and Eaha.
 Hýna fpopð zetugon.
 And æt oþrum dupum.
 Opþlaf and Guþlaf.
 And Hengert fylf.
 Hpearf him on larfe.
 Ða gýt Guþulf.
 Guðene ftypode.
 Ðæt he fpa fpeolic feoph.
 For-man fiþe.
 To ðæpe healle dupum.
 Hýpfa ne bæpan.
 Nu hýt niþa heapð.
 Any man polbe.
 Ac he fpaegn oþer eal.
 Undearninga.
 Deopmod hæleþ.
 Hpa ða dupu heolbe.
 Sigeferþ if min Nama cpeþ he.
 Ic eom fecgena leob.
 ppecten piðe cuð.
 Fæla ic peuna gebað.
 Heopþna hulba.
 Ðe if gýt heppitob.
 Spæþer ðu fylf to me.
 Secean pýlle.
 Ða pæf on healle.
 Fæl-rihta gehlým.

Sceolbe Lelæf boþð.
 Genumon hanba.
 Banhelm beþftan.
 Bupuhðelu býnebe.
 Oð æt ðæpe guðe.
 Guþulf * gecpanz.
 Ealpa æpæft.
 Eopðbuendþa
 Guðlafef runu.
 Ymbe hýne zobna fæla.
 Hpearfþlacna hþæf.
 Hþæfen panþpode.
 Speart and fealo þrun.
 † Spupð-leoma ftoð.
 Spýlce eal Finnþbupuh.
 Fýpenu pæpe.
 Ne gefpaegn ic.
 Næfpe pupþlicop.
 Æt pepa hulbe.
 Sixtig fizebeopna.
 Sel gebæpann.
 Ne neþpe fpa noc hpitne mebo.
 Sel forþgýlban.
 Donne hnæfe gulban.
 Hir hægtæalþaf.
 Hig fuhton fiþ ðagar.
 Spa hýna nan ne feol.
 Drihtgeriða.

vatore nostro *exemplum* vel *exemplar* est, ad quod conformanda erant in futuris ecclesiæ seculis omnes aliæ sacræ synaxes & eucharistiæ administrationes: posterioris autem respectu, per *repræsentationem* reddidi, in quo vocis sensu *S. Cæna* est *simulacrum*, *similitudo* & *repræsentatio* passionis domini, in qua nimirum panis illius corpus, vinum sanguinem, & vini effusio effusionem sanguinis repræsentat. hebbeat tñt min te gihugðion helag bilthi, *conserve in memoriis vestris hoc sanctum meum dati pro vobis corporis & effusi pro vobis sanguinis signum & imaginem*; vel *conserve in memoriis vestris hoc sanctum meum administrandæ sacræ Cæna exemplum*. In utroque quidem sensu locus accipi potest. Tu vero, lector, in quovis accipias, *Ecclesiæ Romanæ* non placebis adversariis nostris, qui non tantum primævum administrandæ *S. Cæna* morem secundum *Christi exemplare* institutum, denegando fidelibus calicem, mutarunt & perverterunt, sed de ipsa *S. Cæna* novas & fidei contrarias doctrinas excuderunt; de quibus forsitan poëta noster, cujus scripta grandævam antiquitatem redolent, nunquam fando audivit. Certe, si de *S. Cæna* ita olim sentiisset, ac jam sentit ac definit *Ecclesiæ Romana*, non tam jejunam, quidni dicam frigidam nobis reliquisset mysterii descriptionem, qui alibi quasi inspiratus res supra quod justum est more poetico cum omni verborum sublimi apparatu & troporum pompa & splendore describit. * *Occubuit, succubuit.* gecpanz, gecponz, *mortuus, occisus.* cpanz etiam

ut gecpanz. fæge cþunzon, *fato destinati occubuerunt*, Paraphraf. *Genesis* p. 73, l. 2. Sic Chron. Sax. *Gibf.* p. 112, anno DCCCCXXXVIII, cþunzon Sceota leoba, *Scotorum gens occubuit, perit.* cpanz autem, *mortuus, occisus*; & verbum cpanzan, gecpanzan, *occumbere, succumbere, perire*, à Cimbrico *frankur, frank, frankt, æger, ægrotus*, accerfenda sunt. † Spupð-leoma, *splendor gladiatorum*; communis hæc Metaphora *Scaldis*, apud quos multa de *gladiatorum coruscatione*: ut istud *Voluþæ*, stroph. 85. *stýn aff sverde sol Valtiffa, radiat instar solis gladius Valtiffæ*. Hinc in secunda parte *Eddæ Island.* gladius nominatur *elldur, lios, liome*, (*Sax. lioma*,) *stiana Odins, ignis, lumen, lux, stella Odini*. nominatur etiam *brand & glad, vel glod*, (*Sax. gled*,) *tio, torris, pruna ignita*, & *Odini aula* dicitur *strictorum gladiatorum splendore solo illuminari*. Hinc originem *gladii* post doctissimum *Stiernbielmum*, à *glad, gladur, glod*, quæ omnia verbalia sunt, à *gloa, glia, glea, splendere* accerfendam putat Vir magni acuminis pariter ac eruditionis *Nicolaus N. Salanus Westmannus*, in dissertatione philologica, cui titulus *GLADIUS SCYTHICUS*, quem vide pag. 6, 7, &c. ubi inter alia multa observat, quod veteres, quoties gladios fabricarent, eos in ignis flammantis speciem formarunt. Hinc à *brand, Anglice to brandiff a sword, gladium strictum vibrando coruscare facere*. Simili figurâ, *aurum*, apud *Pindarum, ardenti igni comparatur*: Olymp. l. 2, *Χρυσός, αἰδόμενον πῦρ.*

Ac hiȝ ȝa ȝupu heolbon.
ȝa ȝepat him pund hæleȝ.
On pæȝ ȝanȝan.
ȝæbe ꝥ hiȝ býpne.

Abpocen pæpe.
Hepe ȝceoppum hƿop.
And eac pæȝ hiȝ helm ȝypl.
ȝa hine ȝona ƿræȝn.

Folceȝ hƿpȝe.
Du ȝa ȝiȝenb hƿpa.
ȝunba ȝenæȝon.
Oȝȝe hƿæȝep ȝæpa hƿȝra.

Metro haud multum dissimili carmina sua scripsit, Scaldus ille, auctor libri, cui titulus HERVARER SAGA, (quem edidit cl. Olaus Verelius) ut constat ex dialogo illo inter Hervaram & Angantyr patris sui manes, à quo ad tumulum stans, ut Tirsingum gladium cum eo sepultum daret, rogat.

HERVOR.
Waknadu Angantyr,
Dekur þig Hervor
Línka dotter
Yctar Suafu.
Sel þu mer ur hange
Hardan 2 mefir,
Þan er Suafurlama
Slogu 3 dvergjar.
Hervardur, Þiorvardur,
Þrani, oc Angantyr,
Dek eg ȝdr alla,
Vidar under rotum.
Med hialmi oc briniu
Oc huossu sverdi,
Kaund oc reida,
Oc rodnum geiri.
Ero miog vordner
Andgryms syner

Mein-giarnar ad
Moldar auka!
Ad eingi giör sona
Eyvör vid mig mela
Dr munar heimi!
Hervardur, Þiorvardur.
Suo sie ȝdur auillum
Imnan risia
Sem er i 4 maurea
Mornid hangi,
Nema sverd selier,
Þad er slogu dvergjar
Samyra draugum;
Dyrt um fetla.

ANGANTYR.
Hervor dotter
Hui fallar suo,
Full feiustafa,
Ser þu ad illu?

5 Od ertu ordin,
Oc orvita,
6 Vill-higgiandi
Vekia dauða menn.
Grosu mig ey fader
Nie frandur adrer.
Þeir haufdu Tirsing
Tveir er lifdu,
Vard þo eigandi
Linn af siidan.

HERVOR.
Satt malet þu ecti:
So lati 7 As þig.
Seilan ihaugi,
Sem þu hafir eigi
Tirsing med þier.
Trautur þier ad veita
Arf Angantyr
Línka barne.

HERVOR. Awake Angantyr, Hervor the only daughter of the and Suafu doth awaken thee. Give me out of the tombe, the hardned sword, which the dwarfs made for Suafurlama. Hervardur, Þiorvardur, Þrani, and Angantyr, with helmet, and coat of mail, and a sharp sword, with shield and accoutrements, and bloody spear, I wake you all, under the roots of trees. Are the sons of Andgrym, who delighted in milcheif, now become dust and ashes. can none of Eyvors sons now speak with me, out of the habitations of the dead! Þiorvardur, Þiorvardur! so may you all be within your ribs, as a thing that is hanged up to putrifie among infects, unlesse you deliver me the sword which the dwarfs made **** and the glorious belt. ANGANTYR. Daughter Hervor, full of spells to raise the dead, why dost thou call so? wilt thou run on to thy own mischief? thou art mad, and out of thy senses, who art desperately resolved to waken dead men. I was not buried either by father or other freinds. Two which lived after me got Tirsing, one of whom is now possessor thereof. HERVOR. Thou dost not tell the truth: so let Odin hide thee in the tombe, as thou hast Tirsing by thee. Art thou unwilling, Angantyr, to give an inheritance to thy only child?

1 Cap. vii. p. 91. 2 De hoc nomine sic Car. Lundius in libro, Zamolxis, primus Getarum legislator, inscripto, p. 31. Machæra Plauto gladius est: machæria, gladioli, à Gothico Mæker, unde & Græcum μάχαιρα. 3 De Dvergjar sive Nanis, qui humanæ scientiæ & formæ compotes intra terram & in Saxi habitabant, vide Eddæ Islandorum myth. XIII. 4 Maur, formica; species metonymice pro genere. Maur Islandicum sonat ut mor. in lingua autem Cymraeca, morgrugin, formica: morgrug, formica: Bibl. Cymr. Oxon. 1690. Prov. vi, 6, cerdda at y morgrugyn, tydi ddiogyn, vade ad formicam, & piger. & Prov. xxx, 25, Nid yw 'r morgrug bobl nerthol, etto y maent yn derparu eu lluniaeth yr haf, formica populus infirmus, qui præparat in mense cibum suum. De hac voce Cymraeca, sic Joan. Davies: morgrug, sing. morgrugyn, for-

mica, myrmex. Arm. merienem. Morgrug est potius tuberculum formicarum, quod demonstrat myrdwin, à myr, formica, & twyn. nam mor & myr est formica. Plur. morion & myrion. Angl. boreales: pismoor, formica: moorhill, tuberculum formicarum. 5 Odr, od, odr, furiosus, sa, sum, veluti furiosa sibylla, cum ab Apolline acta verlus esset prolatura. derivatur nomen à verbo atada, fuvete. 6 Vill, à villur, erroneus, ferinus, ferus. Hinc substantivum vil, sumitur quam maxime pro desperatâ mente & feroci animo. 7 Famosus ille Odinus & ejus affeclæ se pro deastris seu diis aut semidiis venditantes ex ASIA oriundi sunt. Itaque AS, in plurali ASER, diis septentrionalibus nomen gentile erat. ÆSA vel ASA & ASINIA etiam dea. fuerunt autem ÆSER proprie numero XII; quorum ipse Odinus princeps, & ȝar' iȝoxlu AS, & helgi AS.

ANGANTYR.

Seige eg þier, Hervor,
Það vera mun,
Sa mun Tirsingur
(Eg þu trua mættur)
Et þinni nær
Allre spilla.
Muntu son gíeta
Þan síðar mun.
Tirsing hafa,
Oc trua marger
Gann manu Heidrek
Geita lyder.

HERVOR.

Eg of-kingi
So virða dauda
Ad þier Þoled
Alldrey fyrrer,
Nema Angantyr
Selier mier Tirsing,
Hlysum hertan,
Hialmars bana.

ANGANTYR.

Mar qued eg unga
Nonnum lifa,
Er um hanga
Suarlar a nottum,
Grosnum geiri
Med gotta malum,
Hialm oc brinin
Fyre hallar dyr.

HERVOR.

Madur Potter þu
Menskur tilforna
Adur eg sali
Ydra tok fanna.
Sel þu mier ur haugi
Þan er hatar brinju
Sverga smidi,
Snger þier ey ad leina.

ANGANTYR.

Liggur mier under herdum
Hialmars bani,
Allur er þan utan
Eldi suepinn;
Ney veit eg aungua
Molld a huorge
Er þan þior Þori
Bond i nema.

HERVOR.

Eg mun hirða
Oc i haund nema
* Suassan maki,
Eg eg hafa gnædi.
Sugg eg eige
Eld brenna þan.
Er framlidnum sídum.
Leitur um sioner.

ANGANTYR.

Seinsk ertu Hervor,

Hugar eigandi.
Er þu ad augum
Zellð hrapar,
Helldur vil eg suerd þier
Selia ur haugi,
Mar en unga,
Mun eg þig epleina.

HERVOR.

Vel giorder þu,
Vikings nidur,
Er þu sender mier
Suerd ur haugi.
Betur þikumst nu,
þ Budlungur, hafa,
Em eg Noreyge
Mede allre.

ANGANTYR.

Deistu ey ad
Dppsol ertu,
Mala, starad fona,
Þui þu fagna skalt.
Sa mun Tirsingur
(Eg þu trua næder)
Ert þinne mer
Allri spilla.

HERVOR.

Eg mun ganga
Eil gialfur manna.
Þier mun ey mer
þ hug godum.

I will tell thee, Hervor, what will come to passe: this Tirsing will, if thou dost beleive me, destroy almost all thy offspring. thou shalt have a son, who afterwards must possesse Tirsing, and many think that he will be called Heidrek by the people. HERVOR. I do by enchantments make, that the dead shall never enjoy rest, unlesse Angantyr deliver me Tirsing ***** ANGANTYR. Young maid, I say, thou art of manlike courage, who dost robe about by night to tombes with spear engraven with magicall spells, with helmet, and coat of mail before the door of our hall. HERVOR. I took thee for a brave man, before I found out your hall. give me out of the tombe the workmanship of the dwarfs, which hates all coats of mail; it is not good for thee to hide it. ANGANTYR. The death of Hialmar lies under my shoulders, it is all wrapt up in fire; I know no maid in any country that dares this sword take in hand. HERVOR. I shall keep, and take in my hand, the sharp sword, if I may obtain it. I do not think that fire will burn, which plays about the sight of deceased men. ANGANTYR. O conceited Hervor, thou art mad. rather than thou in a moment shouldst fall into the fire, I will give thee the sword out of the tomb, young maid, and not hide it from thee. HERVOR. Thou didst well thou offspring of heroes, that thou didst send me the sword out of the tomb. I am now better pleased, O Prince, to have it, than if I had got all Norway. ANGANTYR. Fals woman, thou dost not understand, that thou speakest foolishly of that, in which thou dost rejoice. for Tirsing shall, if thou wilt beleive me, maid, destroy all thy offspring. HERVOR. I must go to my seamen.

* Supra slogu duergar. hic gladius vocatur duerga smidi, opus fabrilis Nanorum. Notandum autem veteres per Nanos non intellexisse monstra humana in defectu debitæ quantitatis peccantia, aut gibbo deformata, sed quoddam saxicolarum, & monticolarum genus artificiorum fa-

brilium, perinde ac cyclopes, perquam gnarum, ut antiqua monumenta passim testantur. * Hinc inter nomina Eddica gladii occurrit huesingur. † Nomen Eddicum regis, ut, Bodele er Budlungur eru frakommer. pars II. Edda Islandorum. nomen proprium usurpatur pro communi.

Lit rafe eg þad
* Lofdunga vinar
Guad syner miner
Sjdan deila.

ANGANTYR.

Bu skalt eiga
Oc unna leingi,
Hafdu ad huldu
Hialmars bana.
Tak tu ad eggium,
Situr er ibadum,
Sa er mans matadur
Miklum verri.

HERVOR.

Eg mun hirða,
Oc i haund nema,
Guassan mati,
Er mig hasa latid:
Vgge eg eye þad,
Olfa greinir,
Guad syner miner.
Sjdan telia.

ANGANTYR.

Far vel dotter,
fliott gief eg þier
Tolf manna fior.

Ef þu trua tradir,
Aft oc eliom
Alt hid goda
Er syner angryms
Efter leifdu.

HERVOR.

Bai þier aller,
Burt mun eg skiotla,
Heiler i hauge,
Hiedan fyszer mig,
Helst þortunst eg
Heima i mill,
Er mig umhuerfis
Eldar brunnu.

here I have no mind to stay longer. Little do I care, O Royall freind, what my sons hereafter quarrell about. ANGANTYR. Take and keep Hialmars bane, which thou shalt long have and enjoy. touch but the edges of it, there is poyson in both of them, it is a most cruell devourer of men. HERVOR. I shall keep, and take in hand, the sharp sword, which thou hast let me have: I do not fear, O slaine father! what my sons hereafter may quarrell about. ANGANTYR. Farewell daughter, I do quickly give the twelve mens death. if thou canst beleive with might and courage. even all the goods, that Andgryms sons left behind them. HERVOR. Dwell all of you safe in the tombe, I must be gon, and hasten hence, for I seem to be, in the midst of a place where fire burns round about me.

XIII. Haftenus de Poematis Anglo-Saxonum, quoad sermonem, quoad metrum, & quoad rythmum tractavimus, ducem, quem in his inviis sequeremur, neminem habentes, at qui nos sequentur majori cum successu multos, quod optamus, habituri. Jam vero ad ea, quæ eorum carminibus accidunt, progrediamur; quorum imprimis se observandum offert dictionum ab eadem + initiali litera incipientium usus non infrequens, quæ harmoniam carminis augere & quodammodo regere videtur. In hoc autem Anglo-Saxones & Græcos & Latinos, quemadmodum nostri Anglo-Saxonum Poetas imitantur; vel potius Musæ ipsi magistris, omnes idem faciunt, quum in omnibus omnium gentium poematis initialium illa consonantia auditur, ut sequentia ostendunt.

Ex Pindaro.

Πάπλιγε πόρσιον. | Ἄσπερ ἀεζήλων, ἀλήθιον | ———— μέγαν δ' αἰθέλων | Πόμοι ἀνδρασι αἰχμηταῖσι, πλέκων.
Κάδμωιο κέρας. | Ἄνδρα φέγγον. ———— Μοῖσα μεμνάσθαι φίλῃ. | Ποικίλον ὕμνον ————

Ex Homero.

Αὐτὰρ ὁ βῆν ἱέουσι ἀναξ ἀνδρῶν Ἀραμίμων | Πατρί τι τῶ μέγα πῆμα, πόλιν τε, πόπιν τε δήμου.
Πόνον πνείετορον. ———— | Ὀφρα ἰδῆς ἄσπερον τι πόσιν, πῆμα τε, φίλος τε.

Ex Hesiodo.

Ἄρχεσθ' ἀμυτῶ, ἀεγτίο ἢ δυοσμοίων. | Αἰεὶ δ' ἀμβολιερῶς ἀνῆρ ἄπεισι πυλαίῃ.

Ex Dionysio Characeno.

Κηφισὸς μίγα χεῦμα κηλερχόμενον κελάρχεις, | Ἄνδρῶν ἀντιπάρηθεν ἀγαυῶν Ἀμυλιάων.
Δακῶν τ' ἄσπερος αἶα κ' ἀλκείσις Αλαβί. | Χωρὶς μὲν Κόρῳ ἐστὶ μίγας, χωρὶς ἢ Χόαστις.

Ennius.

Brundysium pulchro præcinctum præpete portu.

* Nomen Eddicum regis: Lofde ex Lofdunz aliquando exigere, ut crebrior sit ejusdem literæ initialis concursus in eodem versu; ut in his & similibus:

Τυφλὸς τὰ τ' ἄπαι, τίς τε γὰρ, τὰ τ' ἄμωλα εἶ. Sophocl.
O Tite, tute Tati tibi tanta tyranne tulisti. Enn.
Non potuit paucis plura plane proloqui. Plaut.
Liberæ lingua loquuntur ludis liberalibus. Næv.

Catullus.

*Theſea cedentem celeri cum claſſe tuetur
Indomitos in corde gerens Ariadna furores.*

*Plangebant aliæ proceris tympana palmis,
Aut tereti tenues tinnitus ære ciebant.*

Lucretius.

Ductores Danaum delecti prima virorum.

Virgilius.

*Mæonia mentum mitra crinemque madentem.
Ascanius clavi condet cognominis Albam.*

*Prima petit
Pectora plaufa cavis, & colla comantia peſtunt.*

Eadem plane carminis affectio obſervanda eſt in *Iſlandorum* poematis, ut videre eſt in omnibus *Voluſpæ* ſtrophis, ubi literæ initiales harmoniam regunt. Exempli gratia hæc appono carmina:

*Nor of nide nordre, ſudre,
Auſtre, weſtre, alþiofur dvalim,*

*Bivor, oc bavor, himbur nore
Nan ac annar, ac, miðvitar.*

Sic etiam in *Semi-Saxonicis* verſibus, in bibl. *Bodleiana*, *Digby*, 4. mutua cernitur initialium *æſis*: ut,

*De mai him rope abþeden,
Dæt he ðanne ope biððe ne mugen,
Uop þ bilimpeð ilome.
De iſ piſ þ bit and bote
And bet biuopen dome.
Deað com on ðiſ miðelapð
Ðupð ðær beþſer onbe,
And þenne and þorge and iſþinc,
On þe and on lonbe.*

*Valde ei timendum eſt,
Ne miſericordiam exoret,
Nam ſæpe id ita accidit.
Quare ſapiens eſt qui precatur & emendat,
Et melioreſcit ante iudicium.
Mors veniebat in hunc mundum
Per invidiam diaboli,
Et peccatum & dolor & ærumna,
In mare & terras.*

Sic noſtrorum Principes Poetæ: ut celebris ille *Satyrographus* qui ſe *Pierce Plowman* vocat:

*In a ſomer ſeaſon, when ſet was the ſunne,
I ſhope me into ſhroubs, as I a ſhepe were,
In habite as an harmet, ungodly of werkes,
Went wyde in in thys world, wonders to hear.
And on a may morning, on Walberne hills,
We beſell a ferly, of fayry me thought,
I was wery of wandering, and went me to reſt,
Under a brode benk by a bourne ſide,
And as I leanid and lokid on the water,
I ſlombred into a ſleeping, it * ſwyzed ſo merve.*

Chaucerus.

*It is full harde to halten unespied,
Before a crepil, for he can the craft.
Creſeide when ſhe redy was to ride
Full ſorrowfully ſhe ſighed, and ſaid alas.
And he full ſoft and ſlightly gan her ſeie
Now hold your day, and doe me not to deie.*

Spencerus.

*Her wanton Walfrey all was oberſpread
With tinsel trappings, woben like a wabe.
Whoſe bridle rung with golden belts and boſſes brave.
As where th' Almighty's lightning brand do's liht
It dims the dazled epe, and daunts the ſenſes quite.
So far as doth the daughter of the day
All other leſſer lights in liht excell.*

* Ab *ſpigan* *reſonare*. ꝛ *Anglo-Sax.* in ꝛ *Anglicum* commutatur, ſecundum reg. XIV. cap. XXII.

He may with storming showers be waſht away;
He bitter breathing winds with boiſtrous blaſts.

Donne.

Then with new eyes I ſhall ſurvey, and ſpy
Death in thy cheeks, and darkneſs in thine eye.

Denham.

Now private pity ſtrobe with publick hate,
Reason with rage, and eloquence with fate.
For fire, nor fate their bays ſhall blaſt,
For death's dark veil their day orecast.

Waller.

Like falcons theſe, thoſe like a numerous flock
Of fowls, which ſcatter to avoid the ſhock.
Illuſtrious acts high raptures do infuſe,
And every conquerour creates a muſe.

Drydenus.

In freindſhip falſe, implacable in hate,
Reſolv'd to ruine, or to rule the ſtate.

Cowleius.

The inundation of all liquid pain,
And deluge dropſy thou doſt drain.

Sic muſis inſpirantibus etiam Anglo-Saxonum Poetæ vocum ab iisdem initialibus incipientium harmonia gaudebant. id genus ſunt, in vero *Cædmone*, numine afflato, hepuzean heopon picef peapb: Metobey mihte 7 hij mod zeðanc: peopc pulbop fæber: Firum folban. fpea ælmihtig: Sic in ſuſpecto *Cædmone*, mært and mæpoft: Metob mancynner: Fira æfter folban: quæ ſupra leguntur. & quæ ponuntur infra: æhta 7 ætrift: fola fprum beapne: piſ 7 pullan: fpeapt undep fpegle: dome 7 duzeðe: feoh 7 fuſlar: laðpa lind: beopht bliſſo: ðeznar ðrymæfte: fipena fpremmen: pæpan on pobepum: * rube and fpegle- tophht: pefan 7 peccean: plite 7 pulbpe: earce ffrom eopþum: æp to mannum modop bpohte: dembon drihtener duzeðum: mid þrim þripe: bpad 7 bpeſne. beapna tudpe: † pæbæft peðpan 7 pecene zenam: holm pæf heonon peapb: æfer ftream-ftaðe fæp- pan mofton. pulbpef ealbon pupb to Noe: tÿmað nu 7 tiebpað. tiper bpucað: beagaſ ffrom Bethlem. 7 botl geftreon: & ſexcenta alia.

His accedunt ejuſdem verſus ſimiliter conſonantes partes; ut in *Pſeudo-Cædmone*: rube and rube: gleam 7 dpeam: on gepalb geftalb: geſeah beopc peopc: læbað 7 fæbað: pepebe 7 nepebe: lyſe 7 bliſſe: fceaper 7 zeaper: on ne fope: & id genus alia. Hanc verborum in uno eodemque verſu conſonantiam, ἐπισημίωσι vocant *Græcorum* rhetores & grammatici, quam inter vitia carminis notant: ut † *Euſtathius* in iſtud *Homeri*, Iliad. 4. v. 116.

Πολλὰ δ' ἄνωγα, κῆταυα, πῆροντα π, δῆκμιά τ' ἕλδον.

Verum quamvis hæc * συμφώνων ἐπισημία in *Græcorum* & *Latinorum* heroicis merito damnanda eſt, in *Anglo-Saxonum* tamen carminibus, quæ alius indolis ac ſtructuræ ſunt, venuſtatem, nitorem, & nonnunquam majeſtatem metricæ orationi conciliat, hic illic ad recreandum animum & affectus excitandos, tanquam ſymphonia concinentium, interpoſita.

Ab his nonnunquam proceditur ad ſimiliter ſonantia & cadentia in fine diverſorum verſuum, ſive ad ** ὁμοιοτέλευτα & ὁμοιοπίπτουτα illa, quæ noſtri *Rimas* vocant; ut in veri *Cædmonis* fragmento: midbanzeapb. mancynner peapb: & in fragm. *Hiſtor. Judithæ*. fpylce eac peðe ftreamap. 7 fpeglef dpeamap: & apud *Pſeudo-Cædmonem*, XLII, 10, 20. feo pæf pætrpum peahht. 7 pæft-

* Hujus literæ frequentatio polyſigma ſeu συμφοῶν nominatur. † Antiqui rhetores frequentem hujus elementi repetitionem ῥωμαϊσμὸν ſeu ῥωμαϊσμὸν dixere. † Πέντε ἢ ἕξ ἄνωγα κηκίαν τοῦ ἔπευ, κηκίεται ἢ τὸ, πολλα δ' ἄνωγα, ἢ ἕξ, ἢ λίγαυ ἢ τοιαῦτα ἐπικη κηκία, ἐπισημίωσις, ἢ οὐκ ἔστιν ὁμοιοκαταληξία, ἢ τῶν αὐτῶν συμφώνων ἐπισημία. ** Grammaticis eſt ἀεμορῆ ὁμοφώνων, ταυτίτης ἀεμῶδων ἢ κάλων.

mum *Deaht*. Iago *ƿƿeamum leoht*: Sed hæc & hujusmodi quamvis rarissime occurrentia, erant forsitan *Rimarum* principia, in fine carminum, quæ * labascente indies puriori *Saxonica*, veri rythmi iacturam quodammodo compensabant, ut in proximo capite ostendetur.

XIV. Jam restat, ut ad ea tradenda transeamus, quæ carmina *Anglo-Saxonum* tam obscura reddunt, & intellectu adeo ardua, ut neglecta ubique & inculta jaceant à *Philo-Saxonibus*; cum quibus igitur me initurum gratiam spero, si *Anglo-Saxonum* carmina in lunari quasi splendore posuero, tametsi non potero solari perfundere. Quamobrem ut è tenebris suis pene *Cimmeriis*, & è crassa, quâ obvolvuntur, nocte ea eripiam, notanda à me omnia ordine sunt, quæ ad obscuritatem illam aliquid contribuunt: inter quæ vocabula à communi oratione aliena primas partes tenent. sed de iis tractavimus in antepenultimo capite, ad quod remitto lectorem.

XV. Post vocabula, notandæ veniunt vocabulorum transpositiones; de quibus supra differuimus. Lectori igitur, qui cum fructu poetas legere velit, studiose in secundo loco exquirendus est communis & magis naturalis ordo vocum; utpote qui necessarius est, ad inveniendam vocum in oratione constructionem grammaticam, & ad sensum auctoris recte capiendum. Etenim vocabulorum positione in oratione metricâ ad ordinem simplicem & magis communem conversa, quasi ex se liquebit vera constructio, & ex constructione Poetæ mens; ut in his quæ sequuntur:

Nu ƿe ƿceolon heƿigean. heoƿon ƿiceƿ ƿeapb. metober mihte. 7 hiƿ mod geðanc. ƿeopc ƿulbop ƿæbeƿ. ƿƿa he ƿunbƿa gehƿæƿ. ece bƿihten opb onƿtealb. he æƿeƿt ƿcop. eopƿan beapnum. heoƿon to ƿoƿe. halig ƿcippenb. ða miðban geapb. moncýnneƿ ƿeapb. ece bƿihten æƿteƿ teobe. ƿƿum ƿolban. ƿƿea Ælmihtig.

In hoc veri *Cædmonis* specimine, primo voces, quæ à communi sermone alienæ sunt, secundum regulam præcedentem, spectandæ sunt, ut *Metober*. *opb*. *ƿƿum*. *ƿolban*. *ƿƿea*. De quarum significatione ope indiculi consulendum est caput XXI. Inventis vocum significationibus, dein ad communem ordinem reducendæ sunt; hoc modo: Nu heoƿon ƿiceƿ ƿeapb metober mihte 7 hiƿ mod geðanc [] ƿeopc ƿulbop ƿæbeƿ ƿe heƿigean ƿceolon ƿƿa ƿunbƿa gehƿæƿ he opb [] ece bƿihten onƿtealb: he eopƿan beapnum to ƿoƿe heoƿon halig ƿcippenb æƿeƿt ƿcop. ða ƿƿum ƿolban miðban geapb moncýnneƿ ƿeapb [] ece bƿihten [] ƿƿea Ælmihtig æƿteƿ teobe.

Sic in fragmento *Hist. Judith.*

And ða ƿƿomlice lind ƿiggenbe læban ongunnon ða tophƿtan mægð to tƿæƿe ðam hean ðæƿ ƿe ƿica hýne ƿeƿte on ƿýmbel mihteƿ inne neƿgenbe lað holoƿeƿnƿur: ðæƿ ƿæƿ eall gýlben ƿleohnet ƿæƿeƿ 7 ýmbe ðæƿ ƿolctogan bed ahongen ƿ ƿe bealo ƿulla mihte ƿlitatan ðuph ƿigena balbop on æghƿýlcne ðe ðæƿ inne com hæleða beapna 7 on hýne nænig monna cýnneƿ nýmbe ƿe modiga hƿæne niðe ƿoƿna him ðe neap hete ƿinca to ƿune gegangan: In duabus his periodis, voces, à quibus communis abhorret sermo, sunt lind, in composito lindƿiggenbe. tophƿt. toga, in ƿolctogan. tƿæƿe. bealo. balbop. hæleð. niƿe. ƿoƿ. ƿinc. quæ omnes exquirendæ sunt in indiculo Grammaticæ nostræ adjuncto. Vocum significationibus inventis dein inveniendæ est earum constructio grammatica, ex ordine magis simplici, qui simpliciter & libere loquentibus in usu est; qualis hic est: 7 ða lindƿiggenbe ða tophƿtan mægð ƿƿomlice læban ongunnon to ðam hean tƿæƿe. ðæƿ inne on ƿýmbel nihteƿ hýne ƿeƿte neƿgenbe lað holoƿeƿnƿur: ðæƿ ƿæƿ eall gýlben ƿæƿeƿ ƿleohnet. 7 ýmbe ƿæƿ ƿolctogan bed ahongen ƿ on hæleða beapna æghƿýlcne ðe ðæƿ inne come miht ðuph ƿlitatan ƿe bealo ƿulla ƿigena balbop 7 on hýne nýmde hƿæne niðe ƿoƿna ƿinca him ðe neap hete ƿe modiga to ƿune gegangan, tum vero militares viri gnariter ceperunt ducere egregiam virginem ad sublime tentorium, in quo + semper noctu dormire solebat odiosus dominus Holofernes. inibi erat speciosum canopæum aureum, quod circa lectum ducis suspensum erat, ut execrabilis ille imperator in unumquemque hominum [omnes,] qui intraret perspicere posset; in illum vero nemo perspicere audebat, nisi quem ex insignioribus viris juberet ad ipsum prope accedere susurrandi gratia. Sic Paraphr. Gen. XLII, 13. ða ic albop gefƿægn. Elamitapna. ƿƿomne ƿolctogan. ƿƿpð gebeoban. Oplahomap. in hoc membro una vox est poetica, quærenda in indiculo. scilicet albop. deinde faciendæ est constructio in hac positione vocum: ða gefƿægn ic Elamitapna al-

* In Græcis Latinisque versibus, pseudo-rythmus apud antiquissimos ex penthemimeri & ultima compositus quandoque occurrat. ut habent *Homerus*: Εκ γὰρ Κρητῶν γίνος εὐχομένη εὐρεῖάν. *Hesiodus*: Χαίρετε πῦρ κλέψας, καὶ ἰμάς φείνας ἠπερπίσας. *Virgilius*: Ætnæos fratres cælo capita alta ferentes. Et: Vinaque fundebat pateris animamque vocabat. alia quoque carmina similia reperire est. hujusmodi sunt *Neroniana* illa à *Persio*, in satyrâ primâ notata. quod genus carminis (inquit *Isaacus Casaubonus* in *Persium*) ita probatum est, cum

latè regnum occuparet barbaries, ut tota cænobia *μυαλῶν* poematis fuerint adimpleta ejusdem farinae. Corruptionem *Latinae*, eidem origini, cui nos illam *Saxonicae* poeseos attribuit *Casaubonus*, Cum igitur vitio & affectatione paucorum sciorum, ab his principis, corrupta fuisset vera ac legitima poesis, paulatim crescente imperitorum numero, solida vero eruditione languente ac tandem deficiente, in locum legitima poeseos, corruptela illius & fucus succedere cepit. + Vel note quaque solenni.

þor þromne folctogan Oplahomaz fýrþ gebeodan, tum accepi Orlobomarum, Elamitarorum Regem, strenuum illum ducem, exercitum conscribere. Sic Paraphr. XLVII, * hþæt zifert ðu me. zarta paldend. fneo manna. to fþofpe. nu ic þur. fea fceart eom. ne þearfe ic ýrfe ftol. eafonan býtlian. ænezum minpa. ac me æfter fculon. mine populb maþaz. pelan bþýttian. Quorum eafonan. maþaz. bþýttian. poetica sunt. Ordo autem magis communis & syntacticus: zarta paldend. hþæt fneo manna zifert ðu me to fþofpe ne þearfe ic ænezum minpa eafonan ýrfeftol býtlian. ac mine populb maþaz fculon æfter me pelan bþýttian, nu ic ður fea fceart eom, *Domine spirituum, quid liberorum dabis mihi in solatium? non enim necesse habeo edificare alicui filiorum meorum domum hæreditariam, verum coævi mei cognati me mortuo opes meas occupabunt, quandoquidem liberorum orbis sim.* Sic XXV, II, hine paldend on. tiffært metob. tacen fette. fneoðo beacen fpea. ðý læf hine feonda hþilc. mid zuð þræce. zne-tan doprte, feorpan oððe nean. Quorum tiffært. metob. fpea. zuð. þræce. à communi oratione aliena in cap. XXI. quærenda sunt. ordo autem syntacticus hic est: paldend, tiffært metob, fpea on hine fneoðo beacen tacn fette. ðý læf feonda hþilc feorpan oððe nean hine mid zuð þræce znetan doprte, *Dominus potentissimus creator, & princeps in eum, [Cainum,] libertatis signum, notam, posuit, ne quis inimicorum procul aut prope auderet eum duello adoriri.*

XVI. Tertio, poemata Anglo-Saxonum, perinde ac ista Pindari, obcurant periphrases & tropi, sc. metaphoræ, synecdochæ, metonymiæ, & troporum in eodem vocabulo multiplicatio, quam metalepsi vocant. Quibus ergo diligenter à Lectore attendendum est, ut poetas cum fructu legat. Sic mare vocatur hþon pade, *balenæ iter.* zanoter bæð, *fulicarum balneum.* hþælz æþel, *balenæ patria.* & *piscis maris,* bþim hlært, *merces vel proventus maris,* Cædm. v, 9, Inc fceal fealt pæter. punian on zepealbe. 7 eall populbe zerceart. bþucað blæb baþa. 7 bþim hlærte. 7 heoþon fuþla. Inc if halig feoh. 7 pilbe deop. on zepealb zerealb. 7 hþigende. Ða ðe land tpebað. feoph eaceno cýnn. Ða ðe flob peceð. zeonb hþon pade. Inc hþnað eall, *salum manebit in potestate vestra, cum omni mundana creatura; + fruimini fructu dierum, & piscibus, & volatilibus cæli. vobis iumentum mundum, fera etiam bestia in potestatem data sunt, animantia quum quæ vivipara terram calcant, tum quæ fluctus movent per oceanum, vobis omnia subjiciuntur.* chron. Sax. Gibf. ad ann. DCCCLXXV, Ða peapþ eac adþæfed. deorþmod hæleð. Orlac of eapbe. ofep ýða zepealc. ofep zanoter bæð. zamol feax hæleð. þif 7 popþ fno-top. ofep pætera zehring. ofep hþælz æþel. hama beþeafob, *tum princeps charissimus Ostacus, canus senex, sapiens & sermone prudens, expulsus erat patria per volventes fluctus, per fulicæ balneum, per aquarum strepitum, per balenæ patriam, lare spoliatus.* Cædm. XXXIV, 17, cop if eðel-ftol. holmez hlærte. 7 heoþon fuþla. 7 pilbu deop. on zepealb zerealb. eopþe æl-zpene. 7 eacen feoh, *vobis patria est florentissima terra, pisces & volatiles cæli, & fera & pecus fatum in potestatem tradita sunt.* Sic anima vocatur bþeofta hoþb, *pectoris thesaurus.* & stirps, progenies vel familia, heopþ-peþob, *focularis cætus,* Cædm. XXXVI, 13, 14. XLV, 3. Sic LXXIII, 24, *animus vel mens* vocatur banhureþ peapþ, *osæ domus custos.* zif onlucan pile. hþer pealhþob. beopht in bþeoftum. banhureþ peapþ. zinfærtzen god. zarter cægon, *fi verax deus, pectore lucidus, vitæ interpres, vult mentem referare spiritus clavibus.*

Sic superficies vel exterior pars terræ vocatur à Cædmone, tiber-peaca, i. e. 1 oblationum quas-fatrix; quod colentibus fruges suas quasi munera & dona offert. Ða feo tid zepaz ofep tiber-peacan middan-zeapþer, *postquam hic dies per orbis terrarum superficiem transit.* Sic sol vocatur, folca fþið-candel, *homines animans 2 Candela,* LV. 5. &, zober candel beopht, chron. Sax. Gibf. ad ann. DCCCXXXVIII. vocatur etiam absolute, pulþop toþht, *gloria præcellens,* LXI, 24. Mare etiam, ob tumorem ejus sphericum, vocatur holm, *collis, mons:* ut ofep 3 holmez hþing, *per maris ambitum.* Sic bellum vocatur passim apud Poetas, ærc-plega, *ludus clypeorum.* heapþ handþlega, *durus manus + ludus.* & in fragmento historiæ *Judith.* p. XXIV, *sagittæ* vocantur, hilbe neþra, *militares colubri.* leton forð fleogan plana fcupaz. hilbe næþpan, *evolare*

* Verba sunt *Abrahami* se improlem esse querentis. + *Dominamini.* 1 Apud Græcos poetas *zaiis* vocatur, quoad eundem sensum, πολυφύκη, φερύσιος, πολυδοκος, πολυκρηπθ, ἄλβιομοιρθ, βυλιάνει-εθ, ὀπωροφύκος, φισίκοος, πυροφύκος, κρηπιδύκειος, &c. horum nullum ἐπιθίον ad audaciam Cædmonianam adsurgit. unicus *Callimachus* simile quiddam affectat, qui γῆν vocat πολύκωρον. Nescio an alludat Cædmone ad sacrificia AGITATIONIS. 2 Solem vocat *Orpheus,* simili pene tropo, ἡσυχία τὸ πειθόμενον ὄμμα. 3 Hanc metaphoram doctiss. *Olaus Verelius* in notis ad *Harvarar Saga,* cap. I. antiquis usitatam fuisse demonstrat, qui mare belte denominare solebant, quod undique stringat, circumdet, ac liget terram continentem

insulasque, secundum istud *Laugur* ex landa belte, *mare est terrarum cingulum;* unde à Græcis γυθόχοος appellatur oceanus. Ibi quoque citat carmen einari *Skulason skaldi,* è *Lexico Runico* magni *Olavi, Islandi,* in quo mare quater appellatur belste, i. e. *balteus.* quater etiam linda, i. e. *fascia.* sexies gyrdill, *gyrde, videgyrdell,* i. e. *zona.* ter itidem vingiord, i. e. *cingulum* vel *vagina.* quater sile, i. e. *belcium.* semel baugur, i. e. *Annulus.* men quater, i. e. *torques.* helse itidem semel, i. e. *monile.* fiotur bis, id est *compedes.* & hringur bis, i. e. *annulus.* à belte autem *finus Balticus* nomen suum accepit. Huc spectat *myth. Eddæ Island.* de *Formungando,* angue orbem terrarum cingente. de quo iterum in *Myth.* XLI.

fecerunt sagittarum imbres, *militarium illorum anguium*. Sic milites vocantur, hilde pulfaſ, *pseudo-Cædm.* XIV, 8. Sic a hleo vel hleop, quod primario locum a sole ventove immunem, deinde asylum, hospitium & domum significat, & maga, filius, hleo-magaſ, fratres, i. e. *eiusdem domus filii*, *Cædm.* XXV, 25. XXXVI, 8. Ape ne polbe. *gerceapian*. ne ða ſceonde hupu hleo-maſum helan, *reverentiam non voluit ostendere, neque pudenda a fratribus occultare*. Sic p. XXXVI, cpæþ he peran ſceolbe. hean undeþ heoſnum. *Cham on eopþan*. hleo-maſa theop, *dixit, quod Cham dum viveret, foret sub alto cælo fratrum servus*. Idem significat hneo-maſa, ex *Cimbrico hneo*, generatio, & maga, filius. Sic fþod fþyn ðaſum, pntþum fþod, myſþum fþod, *sapiens diebus anteactis, annis sapiens, passim senem* significant. huc ſpectant Engla helm, *pro deo*, & gumenena Baldop, *Æþelnga helm*, *Sýnceþ þþýtta*, & iſtiusmodi periphraſes metaphoricæ regem ſignificantes, & id genus alia multa.

XVII. Quarto, lectoribus poetarum moram & negotium facere poſſunt aſyndetæ orationes, in quibus nomina & verba quaſi bifrontia, tam quod præceſſerit, reſpiciunt, quam quod ſequitur, proſpiciunt: ut in Paraphr. *Gen.* VIII, 3. ſe ſceond mid hý geþeþum eallum. *ſeollon þa uþon of heoſnum*. *Duph longe ſpa þneo niht 7 baſaſ*. *ða englaſ of heoſnum on helle*. 7 heo alle þopþceop þþihten to ðeoþlum, *Cædm.* *mon ille, cum Sociis omnibus, per tres longos dies, pariter ac noctes, deſurſum ex cælis decidebant; angeli ſcilicet cælitus in tartarum, quos omnes Dominus in diabolos tranſmutavit*. Sic in fragm. hiſt. *Judith*. *De uþ manna mæþt moþþa geþþemeþe ſappa ſopþa, qui hominum maxime inter nos homicidia perpetravit, & luſtuſa mala*. Sic Paraphr. *Gen.* XXV, 13, 14. *Heht ða fþom hþeoþþan*. medeþ 7 maſum. man ſcýlþigne. *enoble ſinum, tum ſceleſtum juſſit decedere a matre & fratribus & parentela ſua*. Sic in calendario: *haſuc ſceal on gloþe*. *þiþ gepunian*. *pulþ ſceal on beapope*. *eapn on haſa*. *eoþop ſceal on holte*. *toþ mæþeneþ tþum, accipiter in clivis, lupus in nemore, aquila in campis, & aper dentium robore valens, in ſylva feri manebunt*.

XVIII. Hiſce addenda ſunt in aſyndetis orationibus nominum appoſitio, præſertim ſynonymorum, rem eandem denotantium. ſic in fragm. hiſt. *Jud.* heht ða niþa geblonden ða eadigan mæþt ofþum þetigan to hý beþþeþe beaſum geþlæþte hþingum geþþobene, *tum vir corruptus adduci juſſit beatam virginem ad lecticam ſuam armillis oneratam, annulis onuſtam*. Sic in *Cædm.* Paraphr. LI, 12, of ðam leodþþuman. *þþad ſolc cumaþ*. *þþego þeapþa ſela*. *poþe apþaþ*. *þiceþ heapþaſ*. *þopulþ-cýningaſ*. *þiþe mæþe, ex quo patriarcha, vaſtus populus oriatur, reges multorum principum, præclari regni paſtores, mundani reges celeberrimi excitabuntur*. Sic XIV, 12. *ic hebbe me þæþþe geleaþan*. *uþ to ðam ælmihtegan goþe*. *þe me mid hý eapnum þopþte*. *heþ mid handum þinum, firmam fidem repono in Deo omnipotente, qui me brachio ſuo, ſuiſque manibus hic creavit*. Sic XXV, 4, *ic hý blob aþeat*. *þþeop on eopþan, ego ſanguinem ejus fudi, cruorem, in terram*. Sic XXVI, 1, *oþ þ alþop geþal*. *fþod fþyn ðaſum*. *fþemman ſceolbe*. *hþ of lætan, donec ſenex paſſus fuerit vitæ divortium, vitam relinqueret*. Sic XXVI, 9, *ða hý þiþum tþæm*. *þopþum þæþþe*. *Lameþ reolþa*. *leoþum geþebþum, tum ipſe Lamech verbis dixit ad uxores ſuas duas, dilectas conſortes tori*. Sic ſupra, ofþeþ ýða geþealc. ofþeþ gaþoteþ bæþ. ofþeþ þætopa geþþing. ofþeþ hþæleþ æþel. *Aſyndeta autem communiffima ſunt: ut, þegnaþ þþýmþæþte*. *þeoden heþeþon*. *þæþþon luþtum loþ*. *heþa liþþean*. *þemþon þþihtneþ þuþuþum*. *þæþon þþiþe geþæliþe*. *þynna ne cuþon*. *þiþena þþemman, miniſtri magnifficentiſſimi regem laudabant, alacriter laudes canebant vitæ ſuæ domino, erant valde beati, peccata non norunt flagitioſa committere*. Sic XLII, 24. *þunobe þiþþan*. *be loþþane*. *geþna mæþego*. *þæþ ſolc ſceþe*. *þæþþe þæþon*. *men aþleaþe*. *metode laþe*. *þæþon þobomiþc cýnn*. *þynnum þþiþte*. *þæþum geþþolene*. *þþuþon heþa þeþþa*. *ecne unþæþ*. *habitarvit poſtea, ubi erant urbes pulchrae, Sodomitarum gens, homines turpes, peccando audaces, actionibus errantes dabant ſua ſtultitiæ pœnas*. Sic V, 1, of ðam þopþte goþ. *þþeolicu þæþman*. *þeoph in þýþe*. *ece þaula, ex qua creavit deus liberalem ſæminam, indidit vitam, æternam animam*.

XIX. Quinto, apud Anglo-Saxonum poetas, *Dano-Saxonice* præſertim ſcribentes, verba in aſyndeta oratione ſæpe participialem habent ſenſum, & per participia reddenda ſunt vel per conjunctiones copulativas, quod lectori in metricâ oratione hoſpiti moram facere poteſt. Sic in *Cædm.* Paraphr. VI, 23. *ne mihte lum beþþþneþ þeopþan*. *þ hý engul ongan*. *ofþemþod þeþan*. *ahof hine þiþ hý heapþan*. *þohte hete þþæce*. *gýlipþoþ ongan*. *noþþe goþe þeopþan*. *cpæþ þ hý lic þæþe*. *leoht 7 ſcene*. *hþit 7 hþop beopþte*. *quæ ſic verto: non ab eo celari potuit, quod angelus ſuus cepit ſuperbus eſſe, levans ſeiþſum contra dominum ſuum, petens colloquium odioſum, verba glorioſa inceptans, nolens deo ſervire, ſed dicens quod corpus ſuum erat leve & lucidum & forma ſua clara: plane quaſi ſcriptum eſſet, aheþþenþe, ſecenþe, onganþanþe, millenþe, cpæþenþe*. Sic LXXX, 18, *ða ſe liþ geþenþ*. *on laþe men*. *hæþne of halþum*. *hýþþaþ þæþon bliþe moþe*. *þupþon þcealþaſ*. *ymb ofn utan alet*. *geþþeapþ teonþullum on teþo, tum flamma extra fornacem demiffa, & dextrorſum infeſte rediens, torquebat ſe a ſanctis in odioſos ethnicoſ, pueris gaudentiſ, & ardentibus [carnificibus] ſerviſ*. Sic enim locum vertendum puto, ac ſi ſcriptum eſſet; *ða ſe liþ ymb utan ofn alet*. 7 *geþþeapþenþe teonþullum on teþo on laþe men hæþne ſe geþanþ*. *ða hýþþaþ bliþe moþe þæþon 7 þcealþaſ þupþon*: Sic IX, 10. *Næþþ he þeah*. *þiht geþon*. *þ he uþ hæþþ beþiþleþ*. *þýþe to þotme helle þæþe hatan*. *heþon þice benumen*. *hæþaþ hit geþeapþod*. *mid moncýnne*. *to geþettanne, non tamen quod juſtum*

justum fecit, quod nos precipitavit ad ignis fundum, & regno caelesti spoliavit, decrevitque illud genere humano instaurare. Sic XL, 17, him ða þyr-hýðig. Abrahám ƒepat. on Eƒýpte. ƒpíhtne ƒecopen. ƒpohƒað ƒecan. ƒleah þær-ƒærƒ pean. þær þ ƒite to ƒƒpanƒ. Abrahám maðelobe. ƒereah Eƒýpta. hoþn ƒele þite. 7 hea býpƒ. beophƒe blican, tum sapiens Abrahamus à Domino ductus in Egyptum abiit ad convictum quærendum caute fugiens miseriam, dum famis supplicium prævaleret, videns autem Abrahamus fastigia palatiorum alba, & sublimes urbes, clare splendere, concionari cæpit. Sic XLII, 1, ðær ƒe eadƒa eƒƒ. écan ƒpíhtneƒ. nƒpan ƒƒeƒne. noƒan peoƒ-ðade. ƒil-moðig eoƒl. ƒibeƒ on ƒæƒbe. ðeodne Engla. ðancobe ƒpíþe. líƒeƒ leohtƒpuman. líƒe 7 aƒa, ibi beatus, bonus, heros nomen æterni domini nova oratione adorabat, sacrificium immolans Regi Angelorum, & gratias agens vitæ auctori propter liberationem & conservandæ vitæ necessaria. vel sic, cum conjunctione copulativa: ibi beatus, bonusque heros æterni domini nomen renovata oratione adorabat, & regi Angelorum sacrificium immolabat, & gratias agebat vitæ auctori propter libertatem & conservandæ vitæ necessaria. Sic XLV, 5. Him ða Abrahám ƒepat. 7 ða eoƒlaƒ þpý. ðe him æƒ. ƒpeope ƒealðon. mið heoƒa. ƒolce ƒeƒpume. ƒolbe hiƒ mæƒ hupu. Loth alynnan, tum Abrahamus volens servitute liberare saltem cognatum suum, profectus est cum tribus principibus, qui cum suis cohortibus fidem ei dabant. Sic XLVII, 14, ða ƒén Abrahame. eoƒbe ƒeƒƒa. heoƒona heah cýning. halige ƒpƒæce. ƒpýmeðe ƒilmoðigne. 7 him to peoƒðobe. Meða ƒýnðon. nicla ðina, tum iterum excelsus rex caelorum seipsum ostendit Abrahamo, bonum sacra allocutione corroborans, & ad illum dicens, ampla sunt præmia tua. vel ope conjunctionis copulativæ & bonum sacro colloquio corroboravit, & ad illum dixit. Sic in chron. Sax. Gibf. An. DCCCLXXV. heƒ ƒeendobe. eoƒþan ðreamaƒ. Eadƒap Engla cýning. Leaf him oþeƒ leoht. þlitig 7 þinƒum. 7 ðiƒ pace ƒop-let. líƒ ðaƒ læne nemnað. leoða beapn. men on molban, hoc anno Eadgarus, Anglorum Rex, finivit terrestres triumphos, aliam sibi lucem eligens pulchram & lætam, & banc fragilem relinquens vitam, quam transitoriam vocant gentium filii, homines in terra degentes. alias per copulam: & elegit, & reliquit. Cædm. Paraphr. LII, 7, ƒeƒiton him ða. æðe elloƒƒe. æƒƒeƒ ðæpe ƒpƒæce. ƒpeðum ƒepan. oƒ þam hleoðop ƒeðe. halige ƒaƒtaƒ. laƒtaƒ leƒðon. him þær leohteƒ mæƒ. ƒýlƒe on ƒeƒiððe. oð þ hie on Soðoƒan. peall-ƒeape þuƒg. þlitan meahƒon. ƒeƒapon oþeƒ ƒince. ƒalo hlyƒian, tum * sancti spiritus alio tendentes post hoc colloquium propere abierunt ex oraculi loco festinantes, quibus † ipse lucis filius comes erat, donec in Sodomam muros altos habentem urbem spectare possent, videntes palatia auro rutilare. Notandum vero hic est, quod participium, per quod in asyndetis verbum est reddendum, poni nonnunquam debet in ablativo casu absolute posito; ut supra, þuƒnon ƒealcaƒ, ardentibus servis.

XX. Morari possent lectorem in poeticis non versatum quædam quasi syntaxeos violationes, quæ tamen esse vitæ tales revera non sunt. Id genus sunt, primo *substantiva composita*, quorum prius à posteriori possideri visum, in genitivo poni debere videtur: ut, þulboƒ cýning. þo-þulb cýning. heoƒen ƒice. ƒolc ƒeƒƒæl. heoƒen ƒtoƒaƒ, sedes caelestes. ƒpeƒl-boƒmaƒ, cæli sinus. Leoðƒeapƒa, humani generis hostis. hellyƒeaða, hostis tartareus. Soƒƒpƒoð, dolorosa verba, quærelæ. eoƒðƒice, terræ dominium. handƒeapƒ, manuum opus. handƒepeoƒe, idem. Æpendƒæcƒg, nuntiorum præco, nuntius. Moðƒopƒg, animi dolor, & id genus multa. Quæ quod non scribuntur cum nota unionis, videntur poni pro þulboƒeƒ uel þulboƒeƒ cýning. þoþulbeƒ cýning. ƒolceƒeƒ ƒeƒƒæl. Secundo, terminatio nominativorum in singulari numero secundæ declinationis in an. ut in istis *Cædmonianis*, ðu eapƒ hæleða helm. 7 heoƒen ðeman. engla opð-ƒpuman, tu es principum corona [rex,] & caelestis iudex, creator Angelorum. Sic Paraphr. Gen. cv, 13, þone þepigan, pro ƒe þepiga. Tertio, compositio adjectivorum cum substantivis in qua adjectiva immota manent, per omnes casus, ut, næƒleð cneapƒ. cƒeap cneap, chronicon Sax. Gibf. DCCCCXXXVIII. ƒeƒitaƒ him ða noƒð men næƒleð cneapƒum, fugerunt viri aquilonares in clavatis navibus. cƒeap cneapƒon þlot cýning. ut ƒepat on ƒealene þlob, in navibus optatis rex navigans evasit in gilvum mare.

Verum ƒýpene videtur poni pro ƒýpenum, in his quæ sequuntur: him on laƒƒe beƒeac. líƒ-ƒæ 7 þýnna. hihtƒpullne ham. halig Engel. be ƒpeam hæƒe. ƒýpene ƒpeoƒbe, postremo sanctus angelus, domino mandante, quietis & gaudii jucundissimum locum eis gladio flammante obseravit. Sic quoque oƒƒleƒene & beƒlæƒene videntur poni pro oƒƒleƒenum, beƒlæƒenum, in sequentibus: Gen. Paraphr. XLIV, ƒeƒiton ƒeoph heoƒa. ƒpam ðam ƒolc ƒƒýðe. ƒleame neƒƒan. ƒeƒƒum oƒƒleƒene, discesserunt à castris, ut vitas suas fugiendo servarent, militibus occisis. ƒpeon-ðum beƒlæƒene. ƒpƒom hleoƒ ƒtole. heƒƒeð læððon. ut mið æhtum. Abrahameƒ mæƒ. oƒ Soðoƒa býpƒg, incalentes eduxerunt cum bonis suis Abrahami nepotem ex urbe Sodoma, sociis occisis.

XXI. Septimo, phrasæ elleipticæ, maxime in orationibus ubi verba auxiliaria sunt, occurrunt non raro apud poëtas *Dano-Saxonice* scribentes: ut Gen. Paraphr. xcix, 7, blæð bið æƒhpæm. ðæm þe hælenðe. hepan þenceð. 7 þel iƒ ðam þe þæt moƒ. subaudi ðon. præmium omnibus

* Tres Angeli cum Abrahamo collocti. erat, in præludium carnis se manifestans, Angelus Scilicet tertius ille Angelus qui æternus æternus ille increatus. Angelus foederis.

erit, qui Jesu obedire putant, & bene illis est, qui hoc possunt facere. xc. 20, pohton þa rpiþe. in reþan gehyðum. hþæt seo hand ppiete. haligez garter. subaudi getacnian mot. tum in cogitationibus internis quærebant, quid scriptura illa sancti spiritus significaret. XLII, 10, pit rýnt gemazaz. unc gemæne ne rceal. (subaudi peþan) ellez apiht. nymþe eall tela. luþu langru-mu, nos sumus duo consanguinei, nihil aliud præter quod optimum est, amor diuturnus, inter nos erit. Ibid. 23, him ða eapð geceaz. 7 eðel-þetl. runu Aponez. on ðoboma býriþ. æhte rine. beazaz fþom Betlem. 7 botl gertþeon. pelan pundun gold. subaudi þeþende. tum habitatio-nem & sedem sibi elegit filius Aronis in Sodoma urbe, possessiones, supellectilem, & gazas secum ferens.

XXII. Octavo, nominibus cum articulo compositis, de quibus tractavimus cap. xx. reg. 3. & XXI. versus finem, nonnunquam utuntur Anglo-Saxonum poetæ: ut, Alhn pro alh. Gen. Pa-rapþr. LXXI. 6. fipenum pro fipum, ci, 16. pro quo fipnum, c, 18. Deopen pro deop. fragm. hist. Judith. 22.

XXIII. Nono, operæ pretium forsan est de epenthesibus poeticis, quibus voces à se mutatae molestiam aliquando faciunt tyronibus, lectorem admonere: Sic heold legitur pro holb. heo-notaz pro heoptaz. zielo pro zelp. heappa & heppa pro heppa. zien pro zen. niebe pro nebe. meotod pro metod. rþrienan pro rþrynán. ziet pro zet. zietta pro zeta. riem pro rem. recgeað pro recgað. fþeom pro fþom. rþreocan pro rþræcan. beopan pro bepan. riendon pro rindon. ziertum pro zertum. &c. Metatheses etiam nonnunquam oc-currunt, ut rþpýrt pro rþpýrt. & syncopationes vocum non raro: ut eþge pro eabige. eþza pro eabiza. nepþan pro nepþan. eþra pro eþera. lifge pro lifþge. Dano-Saxonice etiam scribentes Poetæ orthographiam nonnunquam in plateasum quasi convertunt: ut in æðelo pro æðela. fþeolicu pro fþeolice. heliþu pro heliþa. haþuz pro haþez, quod pro haþezt. Deortþæ pro Deortþo 7 Deortþu. oþþer pro æþþer. sed de barbarographia Dano-Saxonice scribentium fatis in superioribus capitibus.

XXIV. Notandum quoque est Anglo-Saxonum poetæ maxime gaudere in jungendis synony-mis quum substantivis, tum adjectivis, ad denotandam rem in suo genere esse summam & per-fectissimam: ut Parapþr. XXII. 2. fþea drihten min, *supreme mi domine!* Istiusmodi sunt mæ-zen-cræft, *maxima potentia, omnipotentia*; feond rceaða, *hostis inimicissimus, pulcherrimus, gloriosissimus, splendidissimus*; & innumera alia.

XXV. Gaudent etiam non raro omnes Poetæ in enallage numeri, præsertim qua pluralis pro singulari ponitur: ut in Parapþr. LIII. 7. eodon rona. rþa him Eþþyca. Eopl þrade. in-unber eodþaz, *ibant statim intro subter tecla, prout instructi erant ab Ebraeo viro, vel heroe*; scilicet Abrahamo.

XXVI. Porro ab iis, qui Poetæ Anglo-Saxonum cum voluptate legere cupiunt, primo obser-vandum est humanum genus vel homines in genere ab eis denotari, tam absolute, quam in com-positione, per nomina multitudinis: ut leob, leoba, *gens, populus, turba*; ðeob, ðeobe, *gens, populus, natio, provincia*; peþeb, peþob, *cætus, exercitus, agmen, chorus*; ðþiht, *familia, plebs, populus, turba*; þolc, þolce, *vulgus, populus, plebs, familia*; ðþiht-þolc, *idem*. Quibus addas no-mina quæ omne genus hominum comprehendunt; ut eoplaz & ceoplaz, *nobiles & ignobiles*. peþaz 7 þf, *viri, & feminae*. Secundo aliquem numerum hominum, vel aliquem hominem singularem denotari per nomina ordinem, status, & conditiones hominis significantia; ut eopl, *dux, comes, satrapas*; zepið, *comes, socius, comes palatinus, satrapas, nobilis*. Æþelinz, *nobilis, splendidus, inclitus*. ðegen, *thanus*; þiþa, þiþend, *dux, bellator*; zepþeþa, *vice-comes, præfectus, tribunus, decurio, villicus*. pine, *dilectus, amicus*; zepþeþa, *socius, sodalis*; * rcalc, *servus*. &c. Horum ta-men nonnulla, ut eopl, æþelinz, zepið, *homines in suo statu & conditione præcellentes non-nunquam specialiter denotant*.

XXVII. Hucusque in iis explicandis laboravimus, quæ in legendis poeticis lectores excruciant; quibus ultimo studiose curandum est, ut metricas orationes in suas periodos; periodosque in sua membra, in codd. quum impressis, tum mss. recte distinguant, nulla habita punctorum metricorum ratione, quæ non orationem in singulas partes, sed carmen in metra tantum divi-dunt. hinc inter substantivum & suum adjectivum, inter præpositionem & casum quem regit, inter nomen possessivum & id quod ab eo possideri videtur, denique inter nominativum & ver-bum quod præcedit, ubique interveniant, ut quæ sequuntur docent exempla: Paraph. Gen. XII, 1, 7 him bi tpeþin. beamaþ rþobon, & *juxta eos, duæ arbores erant*. XI, 19, hþeapþ him þupþ. ða hell boþa, *regressus est per inferni fores*. xv, 9, heo ða ðæz oþæteþ æt. alpaldan þræc. poþb 7 pillan, *tum de fructu illo comedebat, omnipotentis mandatum & placitum rumpens*. XXVI, 3, ðapa anum þæz. labal noma, *horum alteri Fabal nomen erat*. Præterea in eodem membro plurales fere semper occurrunt interpunctiones metricæ: ut, XXV, 6, ic apþgeþ rceal. þeoben of zepýhðe. ðinpe hþeopþan, *ego, domine, maledictus è conspectu tuo discessurus sum*. XXVII, 5, ða peapþ seme. rþna 7 bohtþa. on populo þice. poþn aþeþeþ, *tum Semo cætus filiorum & fi-liarum in mundano suo regno natus erat*. XXXIX. 11. Ðu zebletþad rcealt. on mund-býrþe. min-

* Gothice SKALKS: Ab hac voce, quædam nomina propria, ut Godeffalcus, &c. derivantur.

ne lufigan, tu beatus sub praesidio meo viues. Quinimo punctum istud metricum nonnunquam ponitur inter ejusdem vocis syllabas: ut, Paraphr. Gen. Ða zingnan on upp. ƿroð éce ðphten. Iob in Galileam, tum in Galilea Deus aeternus dominus surrexit inter discipulos.

XXVIII. Supra dixi lectoribus poetarum studiose curandum, ut metrica scripta in periodos suas recte distinguant, quum in mss. tum in impressis codd. quoniam aliquando accidit periodos sive perfectæ distinctionis notas (: & 7) poni, ubi ponendæ non sunt, & omitti itidem ubi poni debent. Prioris exemplum habes, Paraphr. Genes. 1, 6, post heold, ubi non ponenda est plena distinctio, sed post garta peapbum, lin. 8. & p. LXI, 1, 2, ponitur (:) post eapð ƿært, ubi non est plena distinctio, sed post ƿrembum, l. 3. Posterioris exemplum habes, LVIII, 18, ubi post gertah deest (:) quod tamen ibi poni debet. poni etiam debet post beapn, LXI, 10, Et post punode, l. 19. & post punþa miht, xci, 16. & in omnibus locis, quibus sententia perfecta est, etiamsi notæ periodi non ponantur.

Hactenus tui gratia, lector benevole, omnem operam navavi in tradendis regulis, quæ, si ad eas deligenter animum intendas, non tantum facilia tibi reddent Anglo-Saxonum carmina, sed lectu jucunda ac utilia. & ne tibi jam præceptis munito deessent, in quibus diligentiam & ingenium tuum exerceas, tractatulum metricum, quoad sermonem Dano-Saxonice scriptum in calce hujus capituli subjungere visum est, in quo legendo regulas à nobis datas probare poteris, & an votis nostris & expectationi tuæ respondeant, experiri. Hoc quoque ut facerem, tum pulchritudo carminis, & librorum metricorum infrequentia, tum aliquorum doctorum preces moverunt, qui me iterum iterumque rogarunt, ne Calendarium hoc, sive Menologium elegantissimum, sine versione Latina in publicum prodiret.

CALENDARIIUM

SEU

MENOLOGIUM

Poeticum,

Descriptum ex codice Manuscripto Bibliothecæ Cottonianæ. codicis autem nota est, Tiberius, B. 1. 2.

Epirt ƿæ acennyð.	Hine folc mycel.	Februariur ƿæp.
Lýninga pulþop.	Ianuariur zepum heton :	ƿnode zepiðar.
On midne pintep.	And þær embe ƿiƿ niht.	35 Calbe ægleape :
Mæpe ðeoden.	20 Ðæt te ƿulpiht tud.	And þær embe ane niht.
5 Ece ælmihtig.	Eceƿ ðphtner.	Ðæt pe Mæpian.
On þý eahteoþan bæz.	To ur cýmeþ.	Mæppan healdað.
Hælenð gehaten.	Ðæne tƿelƿta bæz.	Lýningeƿ modop.
Heoƿonpiceƿ ƿeapð.	Tip eadige.	40 Forþan heo Lpirt.
Spa ða ƿýlƿan tud.	25 Hæleþ heaðu ƿoƿe.	On þam bæze.
10 Siðe heƿigeap.	Hatað on Bpýtene.	Beapn pealbendeƿ.
Folc unmæte.	In folban heƿ : [can.	Bpohete to temple :
Habbað ƿone ƿeapð zear.	Spýlce embe ƿeoƿeƿ pu-	Ðanne þær embe ƿiƿ niht.
For ðý ƿe kalendur.	Ðæt te fol-monað.	45 Ðæt aƿeþeð býþ.
Lýmeþ gehincgeb. [tune.	30 Siðeð to tune.	ƿintep of ƿicum.
15 On þam ylcan bæze ur to	Butan tƿam nihtum.	Andƿe ƿigend þa æƿteƿ ƿeo-
Forþma monað.	Spa hit zetealbon zeo.	Spýlc ðpópæde. [ƿentýnū.

INTERPRETATIO.

Christus, rex gloriæ, dominus illustris, aeternus, omnipotens, regni caelestis praefectus, natus erat in media hyeme, octavo [à natali] die Jesus vocatus. Quo quidem tempore inmens annus, turbis undequaque concurrentibus & magnis frequentibus gaudet, propterea quod eo ipso die adveniunt celebratae calendæ, nempe primus mensis, quem magnus populus Januarii calendarii vocabant. Et quinque abhinc noctibus, aeterni domini festum baptismale venit, quod hic diem duodecimum florantissimi, excelsi & præclari homines Britannicæ vocant. Dein elapsis, duas si demas noctes, quatuor septimanis ingreditur solmonath, quemadmodum ferum Februarii vocabant veteres homines, antiqui legum (Astronomicarum) periti. Tum abhinc post unam noctem observamus Mariæ domini parentis festum, propterea quod in hoc die filium Dei ad templum ferebat. Tum, quinque noctibus elapsis, hyems terrefacta aufugit è vicis, & deinde post septemdecim dies ephemerios,